

Türkeş'in her barış çağrısının ardından bir katliam geliyor

Faşistler Prof. Tütengil'i de öldürdü

Tütengil'in eşi "Benim resmimi çekeceğinize gidin Türkeş'i yakalayın" diye haykırdı

Hocanın öğrencileri gösteri yürüyüşleri düzenliyerek saldırıyı protesto ettiler

Bilim adamımız Cavit Orhan Tütengil İçlevent otobüs durağında pusu kuran dört kişi tarafından kurşun yağmuruna tutuldu

FAŞİZM İYİNİN, GÜZELİN, DOĞRUNUN, SEVGİNİN, UMUDUN VE BİLİMİN DÜŞMANIDIR... BUNUN İÇİN ÖLDÜRDÜLER... PROF. TÜTENGİL'İ FAŞİST GÜÇLER.....

Polis saldırganların bıraktığı "Anti-terör birliği"

İmzalı bildiriye hedef şaşırtıcı diye niteledi

Tütengil'in kısa yaşam öyküsü

İşine gitmek üzere çıktığı evinin önünde hunharca bir saldırı sonucu hayatını kaybeden Prof. Cavit Orhan Tütengil, 1921 yılında Tarsus'ta doğmuş olup 58 yaşındaydı. 1944 yılında Edebiyat Fakültesi'ne Felsefe bölümünü 1948'de İktisat Fakültesi'ni bitirdi. 1944-1953 yılları arasında Antalya ve Diyarbakır liseleri ve köy enstitülerinde öğretmenlik yaptı. 1952 yılında İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi'ne Asistan Olarak Öiren Tütengil 1960'da doçent, 1971'de ise Profesör oldu. Türk Dil Kurumu Bilim Ödülünü kazanan Prof. Tütengil, özellikle Cumhuriyet gazetesine yazdığı yazıları ile tanınıyordu.

(Devamı 5. Sayfada)

Saldırı olayına tepkiler

Prof. Cavit Tütengil'in öldürülmesi olayını protesto amacıyla İstanbul'da birçok öğrenim kurumunda forumlar düzenlenerek okullar boşaltıldı. İktisat Fakültesi ve fakülteye bağlı birimler, Hukuk Fakültesi, yabancı diller Y.O., Eczacılık Fakültesi, İstanbul Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, İşletme Fakültesi'nde faşist saldırı olayı protesto edilerek okullar boşaltıldı. Edebiyat Fakültesi'nde de bir forum düzenlenerek topluca terk edildi. Yine Cavit Tütengil'in katledilmesini protesto eden Fen Fakültesi öğrencileri de dünki sınavların hiçbirine girmediler. Çeşitli demokratik kuruluşlar ve partiler Prof. Cavit Orhan Tütengil'in faşistler tarafından

(Devamı 5. Sayfada)

DEMOKRAT HABER MERKEZİ

İktisat Fakültesi sosyoloji kürsüsü profesörlerinden Cavit Orhan Tütengil, dün sabah İçlevent otobüs durağında dört kişinin silahlı saldırısına uğrayarak öldürüldü. Dün sabah saat 08.00'da Cavit Orhan Tütengil Le-

vend Sünbül sokaktaki evinden çıkıp, yürüyerek İçlevent otobüs durağına geldi. Görgü tanıklarının verdikleri bilgilere göre, otobüs durağının yedi metre ilerisindeki dörtlüol ağzının iki tarafından sokak başlarında pusu kuran dört kişi tarafından kurşun yağmuruna tutuldu. Cavit Orhan Tütengil durakta aldığı yaralarla hemen öldü. Saldırganlar daha sonra son derece soğuk kanlı davranarak Tütengil'in ölüsü üstüne bir bildiri bırakıp

olay yerinin az ilerisine önceden park ettikleri lacivert Mütaz 34-ve-881 plakalı otomobile binerek olay yerinden uzaklaştılar.

Bu arada olayı deşifre çevreden izleyenlerden bazıları Cavit Orhan Tütengil'i durakta yürürken beyaz Renault marka bir arabanın izlemekte olduğunu saldırganların Mütaz arabaya giderken kendilerini gören ekme arabasının kurşunladıklarını bildirdiler.

YENİ BİR ÖRGÜT

SAldırganların Tütengil'in ölüsü üstüne bıraktıkları bildiri de şöyle denilmektedir.

"Ne Amerika, ne Rusya, bağımsız demokratik Türkiye için savaş. Anti Terör Birliği"

Olaya el koyan polis yetkilileri de şu ilginç bilgiyi verdiler: "Bugüne kadar polis arşivlerimizde ATB, yani Anti Terör Birliği ile ilgili herhangi bir bilgi yok. Bu yeni bir örgüt değilse soruşturmayı yanıltmak amacıyla, bu yola başvurulmuş olması olasıdır. Bizce bildiri tamamen şaşırtıcı amaçla yazılmış ve olay yerine bırakılmıştır."

Cavit Orhan Tütengil'in öldürülmesi olayı üstüne srkı yönetim İstanbul Üniversitesi'nde sıkı güvenlik önlemleri aldı. Öğrenciler İstanbul Üniversitesi'nde ilk derslerini sürdürdükleri sırada da, derdiklerden jandarmalar tarafından okul dışına çıkarıldılar.

Bu arada İstanbul Üniversitesi Senatosu olağanüstü bir toplantı yaparak İktisat Fakültesi'ni bir hafta süreyle kapattı. Buna bağlı olarak Üniversiteye bağlı birçok öğrenim kurumu olayı protesto etmek amacıyla On Aralık Pazartesi gününe kadar öğrenime ara verdiklerini açıkladılar.

Profesör Orhan Tütengil'in öldürülmesi haberinin tüm üniversiteye ve bağlı fakültele yayılması üzerine öğrenciler toplu halde yürüyüşe geçtiler. Bütün birimlerden bir araya gelerek kalabalık bir kitle oluşturan öğrenciler yol boyu ortak sloganlar atarak Süleymaniye'den Eminönüne kadar yürüdüler. Yol boyu güvenlik güçlerinin engellemesi ile karşılaşmayan öğrenciler şu sloganları attılar:

"Bilime uzanan faşist eller kırılacak," Cavit hocanın hesabı sorulacak", "Faşizme ölüm, tek yol devrim" Eminönü'ne kadar protesto yürüyüşü yapan öğrencilerden birisi bu arada kısa bir konuşma yaptıktan sonra öğrenciler Tütengil ve tüm devrim şehitlerinin anısına bir saygı duruşunda bulundular, saygı duruşundan sonra öğrenci topluluğu yifre sloganlar atarak dağıldı.

TUTENGİL'İN EŞİ

KATIL TÜRKES'TİR DEDİ.

Kocasının ölümünden kısa bir süre sonra acı haberi alan Sükrüye Tütengil, yerde yatmakta olan cesedin üstüne kapanmış bu arada olayı izlemekte olan gazetecileri dönerek, "Cavid'in katillerini yakalayın, Türkeş'i yakalayın" dedi.

Cavit hoca iki gün önce mezar yeri satın almıştı

Dün sabah Levent Otobüs Durağı'nda faşist terör odakları tarafından öldürülen Prof. Dr. Cavit Orhan Tütengil iki gün önce Zincirlikuyu'dan kendisi için bir mezar satın aldı. Tütengil çok sevdiği yakın dostu Prof. Dr. Ümit Doğanay'ın öldürülmesinden sonra giderek çenberin daraldığını görüyor ve artık mezar almanın zamanı geldiğini kabulleniyordu. Tütengil, Ümit Doğanay'ın cenazesinden bir gün sonra yakın dostu olan İstanbul Belediye Başkan Yardımcısı Haşmet Aytaç'ı ziyareti ediyor ve kendisi için Zincirlikuyu'da bir boş mezar satın alıp alması-ya

çağını soruyordu. Belediye ölüm öncesinde Zincirlikuyu Mezarlığı'ndan mezar satılmaması durdurulmuştu. Tütengil yine de bu konuda alımsımsı bir ısrar sürdürüyor ilk kez kendi ile bir konuda bir şey istediği dostunun bütün olanaklarını kullanmasını rica ediyordu. Haşmet Aytaç yakın dostunun bu isteğini yerine getiriyor ve Tütengil iki gün önce parasını ödeyerek Zincirlikuyu'dan kendisine bir mezar satın alıyordu. Belediye Başkan Yardımcısı Haşmet Aytaç bu konuda şunları söylüyordu: "Mezarını satın alan Tütengil büyük bir yükü üstünden atmışcasına sevindi ve gözleri ışıdı.

Demokratik kitle örgütleri ortak açıklama yaptı

Faşist baskı ve saldırılara karşı ortak mücadele kararı alındı

DISK Genel Başkanı Tuncer Kocamanoglu, DISK, TMMOB, TOB-DER, TUM-DER, TUTED, ve TOS-DER adına düzenlenen ortak basın toplantısında Ecevit Hükümeti'nin uygulamaları eleştirildikten sonra Demirel Hükümeti hakkındaki ortak görüşlerini açıkladı.

DISK Gn. Bşk. Vekili Kocamanoglu, "Ecevit Hükümeti'nin iktidarı süresince emperyalist-kapitalist sistemin dayatmalarına temsil olduğunu belirterek "Ecevit Hükümeti faşizme karşı mücadelede tutarsız davranmış ve emekçi kitlelerin sınırlı desteğini de yitirerek 14 Ekim ara seçimlerinden sonra çekilmek zorunda kalmıştır."

Ortak basın toplantısında daha sonra Demirel Hükümeti'nin kuruluşuna ve hükümet programına değinen Kocamanoglu, emperyalizmin ve egemen sömürücü sınıfların kapitalist sömürlerini sürdürebilmek için dayattıkları baskıcı-gerici programı uygulamak üzere Demirel'in hükümet kurmayışını üslendiğini bu anlamda Demirel Hükümeti'nin saldıırı iktidarı olduğunu söyledi. ECEVİT HÜKÜMETİ EMPERYALİZME TESLİM OLDU

DISK, TMMOB, TOB-DER, TOM-DER, TUTED ve TOS-DER adına düzenlenen ortak basın toplantısında konuşan DISK Gn. Bşk. Vekili Tuncer Kocamanoglu

(Devamı 5. Sayfada)

Akhisar'da Bir gazeteci kurşun yağmuruna tutuldu

Akhisar ilçesinde yayınlanan günlük Akhisar'ın sesi gazetesinin sahibi ve sorumlu yazışları müdürü Kadri Lafcoğlu, bugün saat 19.30 aralarında gazetesinden çıkarak evine gireceği sırada, kimlikleri belirlenmeyen iki kiş tarafından kurşun yağmuruna tutuldu.

AP Hükümeti'nin bürokrat kıyımı sürüyor

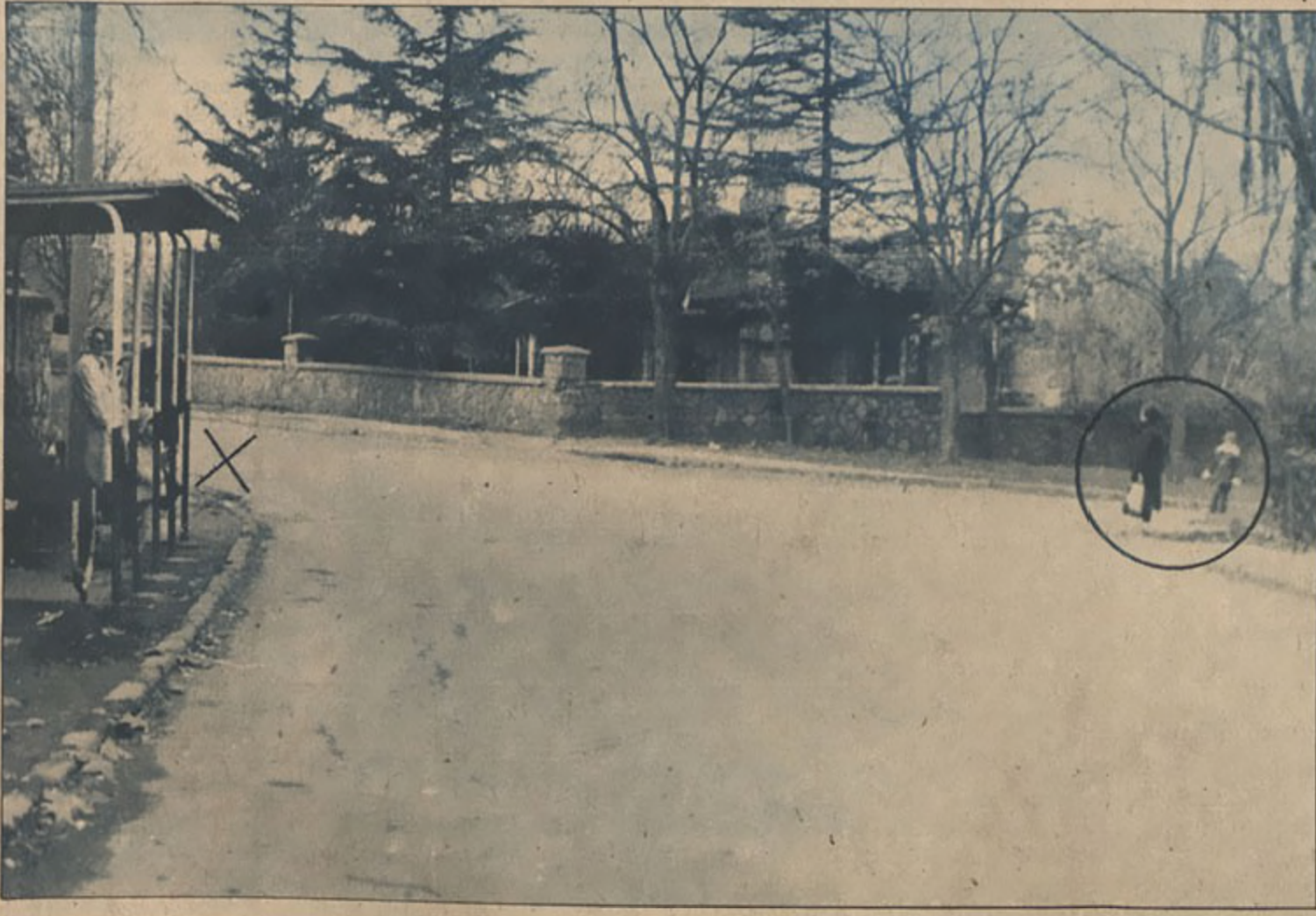
Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürü Gürer Aykal bugün görevden alındı, yerine MHP'li olarak bilinen, kuruma ise solist olarak çalışan İsmet Kurt getirildi.

Kurum çalışanlarının Gürer AYKAL'ın görevden alınması ve yerine İsmet Kurt'un getirilmesini protesto etmek amacıyla imza kampanyasına başladıkları ve toplanan imzaların Cumhurbaşkanı, Fahri Korutürk'e iletileceği bildirildi.

(Devamı 5. Sayfada)

Sovyetlerde 50 yıldır ev kiralari değişmedi

Vatandaşın konut hakkının anayasada tescil edildiği tek ülke olan Sovyetler Birliğinde 50 yıldır ev kiralari artmadığı bildirildi. Dünya da enflasyon artış hızı son yıllarda aşırı oranda artarken konut giderlerinin yükselmesine ve bunun da doğal olarak kiralara yansımaları görülürken, Sovyetler Birliğinde konut hakkının anayasa da tescil edilmiş olmasından dolayı kira fiyatlarının son 50 yıldır Sovyetler Birliğinde değişmediği açıklandı.

Cavit Orhan Tütengil İçlevent'teki evinden sabahın erken saatlerinde çıktı ve ilk kez otomobile binmeyerek otobüslere işine gitmek için otobüs durağına

na yürüdü. Fotoğrafta Tütengil'in evi ve öldürüldüğü durak görülmüyor. (Demokrat-Fotoğraf Merkezi)

FORUM

İşyerlerinde direnme

Yalçın SERTBUDAK

DİSK'in de dahil olduğu altı demokratik kitle örgütü genel başkanının önceki gün yaptıkları ortak açıklamada, Demirel iktidarı bir "saldırı iktidarı" olarak nitelendirildi.

Saptama yerindedir....Gerçekten de Demirel iktidarı bir "saldırı iktidarı" olacaktır. Bu saldırının koşullarını oluşturmada Demirel'in yoğun ve hızlı bir çaba içine girdiği açıkça gözlenmektedir. Çünkü Demirel Hükümeti'nin tarihi misyonu, böylesi bir saldırıyı zorunlu kılmaktadır.

Bizi daha çok altı demokratik kitle örgütünün ortak açıklamasının sonuç bölümünde yer alan şu satırlar ilgilendirdi: ".....saldırısı ve baskıları karşısında tek güncenin işçi ve emekçilerin işyerlerinden başlayarak oluşturacakları güç ve eylem birliği olduğunun bilinci ile üyelerimizi bu yönde yasal haklarını kullanacakları uzun, soluklu ve kararlı bir mücadeleye çağırıyoruz."

İlk bakışta, yukarıya aldığımız satırlarda yeni olan ne diye sorulabilir. Denebilir ki, bundan önce de aynı örgütler birçok kez eylem ve güç birliği içinde olabilecekleri kamuoyuna duyurdu. Ne var ki, bu güç ve eylem birlikleri, olumlu sonuçlanan bir-iki eylem dışında, yalnızca kağıt üstünde kalan güç birliklerinden öteye geçemedi.

Evet, bu ve benzeri savlar öne sürülebilir. Kuşkusuz, bu savları öne sürenler büyük oranda haklı da sayılabilir. Özellikle, CHP ağırlıklı hükümet döneminde, bugün güç ve eylem birliği içinde olduklarını ilan eden örgütlerin dışı dokunur, elle tutulur, somut eylemler ortaya koydukları öne sürülemez. Öyle ki DİSK'in demokratik platformu bile kitlelere umut veren, ancak eylemsiz bir platformdan öteye geçememiştir.

Bugün demokratik kitle örgütleri, dünden farklı şeyler söylemekte ve direnmede daha kararlı gözükmektedirler.

Güç ve eylem birliği üzerine dünden farklı olarak getirilen öneri, geç kalınmış olmakla birlikte üzerinde durulması, tartışılması gereken, ancak zaman yitirmeden yaşama geçirilmesi gereken bir öneridir. Bu öneri, ortak açıklamada belirsiz noktalar taşımasına karşın, güç ve eylem birliğinin işyerlerinden başlayarak oluşturulması önerisidir.

Bugüne kadar güç ve eylem birliği için getirilen tüm öneriler, oluşturulan birlikler ve yaşama geçirilen eylemler esas olarak merkezi düzeyde ele alınmış ve bir-iki istisna dışında tümü kitleseyle eylem karakteri göstermiştir. Birçok kez direnen güç ve eylem birliklerinin sürekli ve kalıcı olmayışının nedenlerinden biri de bu noktada anlam bulmaktadır işte.

Sevindiriçi olan nokta, geç kalınmış olmakla birlikte, demokratik kitle örgütlerinin işyerlerine, işyerlerindeki güç ve eylem birliklerine yönelmiş olmaları, en azından işyerlerindeki güç ve eylem birliklerinin önemini kavramış olmalarıdır. Ortak açıklamayı işte bu nedenle ilginç bulduk.

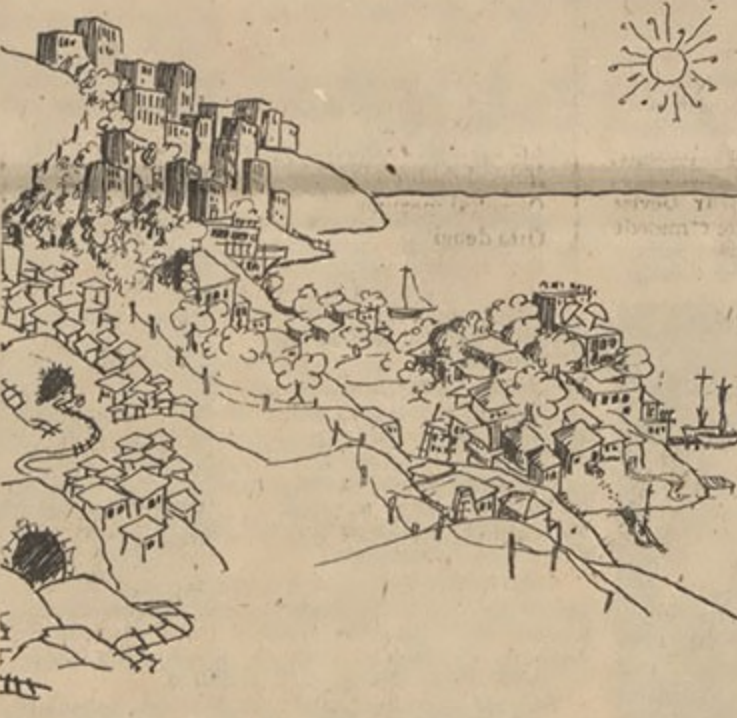
Egemen güçlerin saldırılarına karşı emekçi kitlelerin işyerlerinde gösterecekleri örgütlü ve sürekli direnç, bir "saldırı iktidarı" olan Demirel Hükümeti'nin hevesini kursağında bırakabilir, en önemlisi, bu direnç emekçi kitlelerin iktidara yönelik mücadele sürecinde önemli ve tarihsel bir dönemeç noktası olabilir. Yeter ki kağıt üzerinde oluşturulan bu güç ve eylem birliğinin gerekleri yerine getirilsin, zaman yitirilmeden iş'e koşulsun.

Selman ERGÜDEN
Yaşar KANMAZ

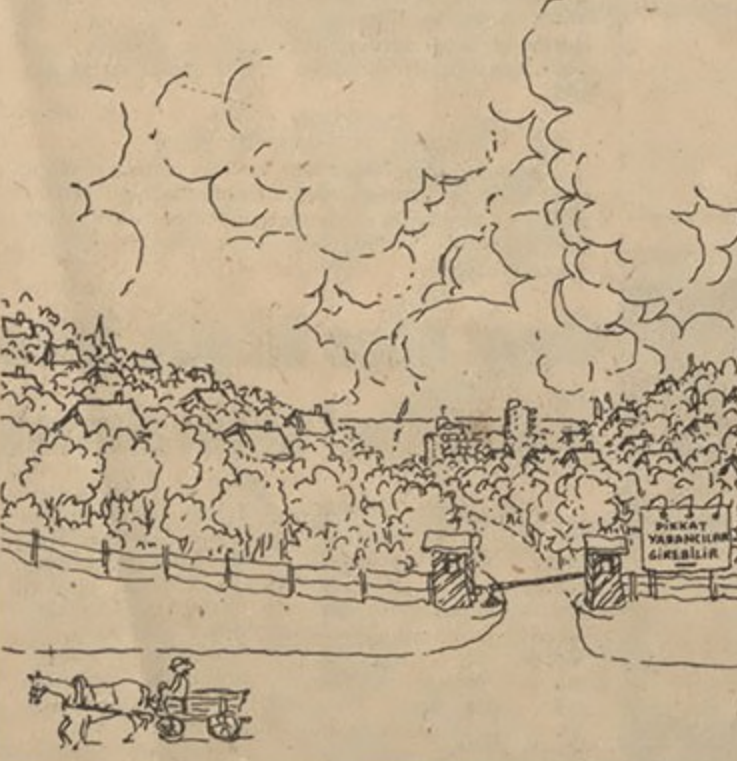
Bugün ülkemiz kıyılarından halkımızın yararlandığından veya kıyıların topluma açık olduğundan bahsedilemez. Bir taraftan özel mülkiyetçe yağmalanan ülkemiz kıyıları, diğer taraftan çeşitli adlar altında kötü kullanışlara açılarak, halkımızın yararlanma olanaklarını ortadan kaldırmaktadır. Bir diğer kullanışla kıyıların turizme açılma adı altında ayrıcalıklı, ekonomik olanakları yüksek olan kişi veya grupların hizmetine sunulmaktadır. Böylece çeşitli şekillerde egemen çevrelerin hizmetine sunulan kıyılar elden çıkartılmakta, "mülkiyet hakkı" öne sürülerek gaspedilmekte ve ilerde düzeltilmesi çok güç olacak uygulamalar sahne olmaktadır.

TOPLUM YARARI VE YASALAR

Anayasa'nın 36. maddesi "Mülkiyet hakkının kullanılması toplum yarana aykırı olamaz" amir hükmü ile mülkiyet hakkının toplum yararına aykırı olamayacağını teminat altına almıştır. 37 ve 38. maddeleri ile de toplum ve kamu yararı gerektirdiği hallerde kamulaştırmayı öngörmektedir. Medeni Kanunun 641. maddesinde "kıyıların devletin hüküm ve tasarrufu altında olduğu ve özel mülkiyete konu olamayacağı belirtilmektedir. Bu durumda kıyıların toplum yarana kullanılmasıyla öngörülen planlama ve uygulama kararları yasal bir suç olmaktadır. "Öyle ise neden bu toplum kullanışının sağlanmadığı" sorulacaktır.

Şurası unutulmamalıdır ki, sınıflı toplumlarda yönetimde bulunanlar, eğer sermayeden yana taraf alıyorsa, diğer bir deyişle yönetim sermayenin elinde ise, yasalar toplum yarana bir takım kararlar içerse bile, bu kararların uygulanması mümkün olamayacaktır. Zira iktidarlar kendi sınıfsal çıkarlarını sürdürebilmek için diğer sınıflar üzerinde egemenlik kurarak onların en doğal haklarını kendi yararları doğrultusunda kullanacaklardır. Kendi sınıfsal çıkarları için yasaları tanımlayacaklar, yasa boşlukları anyacaklar veya uygulamaları bir oldu bittiyi getirerek yasaların işlemlerini engelleyeceklerdir. Bir diğer yol ise denetim ve uygulama için kendi yandaşlarını görevlendirerek yasaların getirdiği denetim işlevini askıya alacaklardır.

PLANLAMA VE TOPLUM YARARI

Diğer bir konu planlama ile toplum yararının sağlanıp sağlanmayacağıdır. Planlama, varılmak istenen amaç için bir araçtır. Araçları ellerinde bulunduranlar bunları, özel ve sınıfsal çıkarları için kullanacaklardır. Aksi halde plan kararlarını kendileri oluşturacak veya değiştireceklerdir. Plan kararları egemen çevrelerin tekelinde ve terahinde kaldığı sürece toplum yarana bir planlama olamayacağı gibi, uygulama da toplumu olamayacaktır.

'KIYI
PLANLAMASINDA
YASAL
ÇERÇEVE'
ÜZERİNE

BUGÜN ÜLKEMİZ KIYILARINDAN HALKIMIZIN YARARLANDIĞINDAN VEYA KIYILARIN TOPLUMA AÇIK OLDUĞUNDAN BAHSEDİLEMEZ. BİR TARAFTAN ÖZEL MÜLKİYETÇE YAĞMALANAN ÜLKEMİZ KIYILARI, DİĞER TARAFTAN ÇEŞİTLİ ADLAR ALTINDA KÖTÜ KULLANIŞLARA AÇILARAK, HALKIMIZIN YARARLANMA OLANAKLARINI ORTADAN KALDIRMAKTADIR.

Bu konuda diğer önemli bir husus da plancının kim olduğudur. Plancı toplumun bir ferdi ve sınıflı bir kişidir. Düşünce yapısı, bilinç düzeyi toplumsal gelişme göstermedikçe ürettiği kararlarda bağlı olduğu sınıfın davranış biçiminden soyutlanamaz. Ancak planlama çalışması toplumla doğrudan ilintili ve çelişkilerin açık seçik belirgin olduğu bir uğraş dalı olduğundan plancının toplumcu olma süreci hızlanmaktadır. Bu durumda, egemen çevrelerle toplum yarana plan kararları üretmek isteyen teknisyenler karşı karşıya kalmakta, ya egemen çevrelerin istekleri doğrultusunda karar üretmeye zorlanmakta veya etkisiz, büyük bir olasılıkla işsiz bırakılmaktadır. Fert çıkarının toplum çıkarından üstün olduğu bir düzende yasaların ister istemez toplum yararından "olumsuz yaklaşıma" tabi olacağı açık bir gerçektir. Plancıya, kıyılara ilişkin olarak toplum yarana karar getirme olanağı tanıyan yasa ve söz konusu yönetmelik maddelerine benzer bir hüküm 1957 yılında yürürlüğe giren İmar Nizamnamesi'nin 40. maddesinde açıkça belirtilmiştir. Buna rağmen aradan uzun yıllar geçtiği hâlde bu yarar gözlemlenmiş, hazırlanan kıyı içeren planlarda ve plansız bölgelerinde kıyılar yağmalanmış, özel çıkarlara ve kullanışlara peşkeş çekilmiştir.

KIYILAR YÖNETMELİĞİ

Diğer taraftan yasaların uygulanmadığı, daha doğrusu egemen çevrelerin istekleri doğrultusunda saptandığı bir düzende toplum yararı gözetilmez yasa, yönetmelik hükümlerinin çok açık seçik, yoruma meydan verilmeyecek nitelikte ve kesinlikte olması gerekir. Yasa ve yönetmelik hazırlayanlar, bu konuda çok dıyarl olmalıdırlar.

Ek 7 ve 8. maddelerin uygulamasını yönlendirecek yönetmelik bu açıdan çok tutarlı değildir. Söz konusu yönetmelik, bu açıdan, daha doğuştan eksik kalmış ve uygulamada etken olamamıştır. Bu tür çapraşık hükümlerin toplum yarana hizmet etmesi özel çıkarları geriletmesi, plancılar tüm çıkar çevrelerine karşı güçlü kılması mümkün değildir. Örneğin yapılaşma mesafesinin 10-100 metre arasında plancının takdirine kılması demek, yaklaşma mesafelerinin egemen çevreler için 10 metre, sair kişiler için 100 metreye kadar farklı mesafeler olarak uygulanması mümkün kılması demektir. Bu yaklaşım içinde yönetmeliğin ekonomik analizini yaparsak; kıyılarda büyük alanlar kapatmış olan sermayenin, durumdan fazla şikayetçi olmadığı; bilakis bu kısıtlamanın küçük mülkiyet aleyhine, büyük mülkiyet lehine kararlar getirdiği söylenebilir. Yönetmeliğin getirdiği kısıtlamalarla küçük mülkiyetlerde yapılaşmanın mümkün olmasına karşın, büyük mülkiyetlerde yapılaşma olanağı sağlanmıştır. Ancak bu sözlerimizle, kıyılardaki toplum yararını kısıtlayıcı küçük parselasyonları savundumuz sanılmamalıdır. İfade etmek istediğimiz, sermayenin ekonomik ve politik gücü nedeniyle kıyılarda diledikleri uygulama ve yararlanma egemenliğinin devam ettiği ve bu ekonomik sistem ve düzen içinde devam edeceğidir.

Ancak yönetmeliğin bu haliyle bile uygulanması, temel sorunların çözüldüğü bir gelecek için, hayli yol alınmasını sağlayacaktır. Toplum yararı gözetilmez bu tür yasa ve yönetmeliklerin gerçek sahibi, demokratik yerel yönetim örgüt ve görevlileridir. Bu kişilerin halkımızdan aldığı güçle, toplum yararı için çaba göstereceğine ve başarıya ulaşacağına inanıyoruz.

HANGİ GECE VARKI
GÜNDÜZ OLMAYA

1961- TEKSİF Sendikası üyesi işçiler Meclis'te milletvekillerine, grev ve toplu sözleşme yasasının hemen çıkarılması aşgari ücretin yeniden belirlenmesi, ücretlere zam yapılması ve işyasasının değiştirilmesi istemelerini içeren bir bildiri dağıttılar.

1977-Eskişehir'de 5 Aralık'ta saldırıya uğrayarak yaralanan devrimci öğrenci İbrahim Bayсал öldü.

1978 Ticaret Lisesidevrimci öğrencilerinden Naci Uğurel, Adana'da okuluna giderken açılan bir yayılma ateşi sonucu öldü.

1978-27 Kasım günü evine giderken faşistlerce pusuya düşürülerek vurulan Karadeniz Teknik Üniversitesi yardımcı Profesörlerden Doç. Dr. Necdet Bulut öldü.

8 Aralık 1978'de sivil faşist güçlerin tüm ilerici, demokrat, devrimci aydınları ve tüm halka yöneltiltiği açıkça saldırılar zincirinin bir halkası daha yaşandı. Faşizm, halktan yana çıkan bütün sesleri susuturmak, bilimin aydınlığını karartmak, kendisinden olmayan herkesi yıldırarak, susturmak için cinayetler ve kanlı kâliamlar düzenliyordu. Halk üzerindeki bu baskı ve terör plan-

Dr. Necdet Bulut'un cenaze töreni görkemli oldu.

larının önemli bir parçasını da ilerici, demokrat, devrimci aydınları yönelik saldırılar oluştuyordu.

Doç. Yalçın Sanalan, Prof. Bedri Karafakioglu, Cumhuriyet Savcı yardımcısı Doğan Öz ve Necdet Bulut, faşist katillerce pusuya düşürülerek kurşunlandılar.

Bütün bu saldırılardan sonra TRT'de haberler okunuyordu: "Kimlikleri bilinmeyen kişiler tarafından..."

Necdet Bulut'un öldürülmesi olayının arkasından Uğur Mumcu Cumhuriyet gazetesinde şöyle diyordu: "Sayın Başbakan, sayın bakanlar, milletvekilleri, senatörler ve ey incir çekirdeğini doldurmayan konularda bakan düşürmek için önergeler veren Kızgın CHP'li ler. işinizi gücünüzü bırakıp bu kan selini durdurmaya çalışın. Bütün olanaklara sahipsiniz. Ne bekliyorsunuz daha? Hepimiz birer tüfek alıp siperlere mi yataalım TİP üyesi olduğumuzu açıklanan Dr. Necdet Bulut'un ölümü üzerine çok sayıda demokratik kuruluş olayı kınadıklarını belirten açıklamalar yaptılar. TMMOB, TÜMÜD, TİP, GENÇ-ÖNCÜ, İGD, Karadeniz Teknik Üniversitesi yönetim kurulu, DEV-GENÇ, TİKP, olaydan sonra yaptıkları açıklamalarda, faşizmi lanetleyerek, CHP'nin saldırılar karşısında ki suskun tavırını kınadılar.

OKUYUCU MEKTUPLARI

Demokrat Halkın Gazetesi
Emekçilerin tüm ileriye düşünen halkımızın gazetesi

Mutlak yaşayacaktır yaşatılmalıdır.
Öğrenip doğruyu daha gerçek kavramamız için Kurtulmak için yalanlardan

Rahatsız olacağız elbet ama bizler demokratlar yılmayacağız. Akşam sabah halkımızın doğruyu kavraması için savaşıyoruz.

Tarihler yazacak bu uğurda savaşılanbu uğurda ölenleri
Demokrat.

En bir çalışan işçi olarak sorunumuzun bir taneşini yazıyorum.

Çünkü halkta sorunmu yok... Herkes kişilerin insanların sorunları ayrı ayrı da olsa toplumun sorunlarını yansıttığı kamandayız.

Gecekondu konut sorunu benim sorunum. Biz kiracıydık ve evimiz kayalıkta idi, bir gece anksız kayalıklar dan parçalar koptu ve düştü. Bize bir şey olmadı ya olsaydı. Tabii ki tehlikeye olan evlerimizi halka açık kosko-ka belediyemiz 10 kişilik aileye konut sorunu çözmesi için ordaki komşulara ve bize arsayı verdi. İyi güzel de planda verdi. Her gün artan pahalılık karşısında bu yeterli olmadı.

Para sıfır gibi her zaman olduğu gibi çabuk bitti. Birde üstelik komşularımızdan biri bizim arsaya 2 metre içeriden evini yapmasını ona arsa vermişlerdi. O da kaçak yapmış bizim eve 2 metre girerek. Bizde elimizden geleni esigemedik ama bürokratik engellerden dolayı halen çok pahalı bir evde oturmak zorundayız. Çünkü ev yok halk için işçi için 2000 çok fazla. Ne yapacağız sağırdık. Halkta ne istediğini bilmiyoruz, çünkü her şeyden yoksun bırakılmış, imkansızlıklar içinde bocalıyoruz. Bize doğruyu ve gerçeği öğretici ne istediğimizi daha açık ve doğru anlatan halkımızı doğru yolda birleştirecek olan Demokrat Gazetesi'nin olacağına inanıyor ve sorunumuz bir tane size iletıyorum. DEMOKRAT'a başanlar. Size inanıyorum.

Gültepe'den Ahmet Koyuncu

DEMOKRATI YAŞATALIM

Her şeyden önce biz okurlarınız bu köşeyi ayrılarak sorunlarımızı iletebilme, derlerimizi su yüzüne çıkarabilme olanağını verdiniz için sizlere yürekten sevgi ve saygılarımı iletirim Ben ve benim gibi yüzlerce kılım dokumacısının ortak sorunu olan örgütsüzümüz bir çözüm beklemektedir. Sabahın köründen akşamın körüne kadar tezgahların başında geçen ömrümüz çocuk, genç, yaşlı demeden geçip gidiyor. Ne karşılığında, Tabii ki ancak boğaz tokluğuna bir para, karşılığında Örgütsüzümüzden yararlanan işverenlerimiz sıfırtalı olmak istediklerinde bizi işten atmakla tehdit ediyor yeniden iş bulmamak korkusu işsizleri onlar mahkum ediyor Sizlerden yol gösterecek önerilerinizi bekliyoruz başarılarımızı umudunu taşıyoruz Selamlar, Gaziantep'ten bir kılım dokuma işçisi

DEMOKRAT GAZETESİ DEMOKRATLARINA,

Ülkemizde MC iktidarları kurulmaya başlanmasından bu yana halkın sorunlarını yansıtmaya cesaretini gösteren yayınlarda büyük oranda azalmaya başladı. Ancak bu durum bizi, ne geleceğimize ilgili olarak karamsarlığa nede yılmaya götürmedi ve götürmeyecek, aksine gerçekleri her geçen gün daha çok kavriyor ve hayatın her alanında örgütlü mücadelemizi geliştirmeye çalışıyoruz. Üretim araçlarını elinde tutanlar sizin bu girişiminizi de engelleme-

ye çalışacaklarından kuş-kumuz yoktur. Böylesine ağır ve zorunlu bir görevi üstlenmenizden dolayı sizleri yürekten destekliyoruz, Rize'nin İlyi Dere ilçesinin demokratları olarak çok yakında çıkacak yakında çıkacağını duyduğumuz gazetemiz demokrasiyi sabırsızlıkla bekliyoruz. Bugüne kadar hemen hemen hiçbir sorunumuzun yer almadığı burjuva basınına olan boykotumuz gazetemizi "Demokrat" çıkıncaya dek sürmektedir. Demokrat Gazetesi tüm çalışanlarına başarı dileklerimizle.

'DEMOKRAT'A

Mektubunda ele almak istediğim sorun yol sorunu. Ben Bakırköy'e bağlı Bağcılar'da oturuyorum. Biz semt sakinleri yaz olsun kiş olsun bir türlü çamurdan kurtulamıyoruz. Ancak yapılan başvurular hep sonuçsuz kalıyor. Belediye hazır temiz yollar asfaltlamaya özen gösterirken, yol demeye bin şahit gerektiren balçık ve çamur deryası yolları nedense ilgi göstermiyor. Hele yakınımdaki çeşitli semtinde yol olarak bir şeyin var olduğunu söylemek hemen hemen olanaksız. Bu semtte yaşayan insanlar bizden daha kötü durumdadır. Çünkü, onlar sabahları işe gitmek için, ana yola çıkıncaya kadar, çamurla boğuşmak zorunda kalıyorlar. Hele bir de acil bir işleri olduğu zaman, bu güçlük daha da çok önem taşımaktadır. Ayrıca bir çok sağlam yol da su, kanalizasyon, PTT ve telefon hattı çekilmesi gibi sebeplerden kazılmakta ve doldurulmaları doğru dürist yapılmadığından, bu yollar da bozulmaktadır. Bu sorunları azaltmadan, aksine çözümler sürmekte, kimse bu sorunları çözme konusunda elle tutulur bir şey yapmamaktadır. İstanbul Bağcılar'dan H.Y.

Halkın Gazetesi
DEMOKRAT

Çatalçeşme Sok. No: 50
Çağaloğlu/İSTANBUL
Telefon: 28 08 15
Yıl 11 Sayı: 3223

BAS-SAN Basın Yayın
Ticaret A.Ş. adına imtiyaz sahibi
Dursun AKÇAM

Genel Koordinatör
Aslan Başer KAFAOĞLU

Yazışleri Yönetmeni
Bülent ÜZÜKAN

Sorumlu Yazışleri Müdürü
Işık YURTÇU

Demokrat ofset tesislerinde
yayına hazırlanmış, Hürriyet
Ofset tesislerinde basılmıştır.

Ankara Bürosu: Konur Sokak
24/19 Kızılay/ANKARA

EKONOMİ-PİYASA

Akçimento fabrikasında işçiler direnişe geçti

DEMOKRAT HABER MERKEZİ
900 işçinin çalıştığı Akçimento fabrikasında işverenin, işyeri temsilcileri ile yetkili sendika şube başkanının da bulunduğu 80 civarında işçiyi işten atması üzerine işçiler direnişe geçtiler. İşyerinde yetkili olan Keramik-İş Sendikası Şube Başkanı Ali Gülseven işten atmalarıysalara ve toplu sözleşme hükümlerine aykırı olduğunu söyledi. Ayrıca, diğer işçilerin de işine son verilmesini, toplu sözleşmeye aykırı olduğunu bildirdi.

Sıkıyönetim görevlileri işverenin bu uygulaması üzerine direnişe geçen işçilerle görüştü ve direnişe son verilmesini, fabrika dışına çıkarılmasını istedi. İşçiler, yetkililerin bu kararına uyarak direnişlerini fabrika dışında sürdürüyorlar.

DPT İktisadi Plânlama

Dairesi Başkanı istifa etti

DEMOKRAT (ANKA)

Devlet Plânlama Teşkilatı İktisadi Plânlama Dairesi Başkanı Oktar Türel görevinden dün istifa etti. Devlet Plânlama Teşkilatı Genel Sekreterliği'ne Başbakanlık Müsteşar Yardımcısı Hasan Celal Güzel vekalet edecek. Ortadoğu Teknik Üniversitesinde Öğretim üyesi olarak görev yapan Oktar Türel, Ecevit Hükümeti döneminde Devlet Plânlama Teşkilatı İktisadi Plânlama Dairesi Başkanlığı'na atanmıştı.

Görevden alınan Hatay valisi veda toplantısı yaptı

DEMOKRAT (Haber Merkezi)

Merkeze alınan eski Hatay Valisi Ünal Özgödek, Antakya Kültür Müdürlüğü'nde yaptığı veda toplantısında 22 aylık süre içindeki çalışmaları hakkında bilgi verdi. Özgödek, veda toplantısında Hatay halkının tahriklere kapılmayan bir anlayışa sahip ve son derece bilinçli olduğunu söyledi.

Tütün taban fiyatlarının yükseltilmesi istendi

DEMOKRAT İzmir Haber Merkezi

Ege tütün üreticileri tütün maliyetlerinin 150 liraya yükseldiğini belirterek Ziraat Mühendisleri İzmir Bölge Şubesi ile birlikte Ege tütün üreticileri kurultayının hazırlık çalışmalarını sürdüren Ege Köy-Der tütün taban fiyatlarının 157 lira olmasını istedi.

Tütün üreticilerinin yoğun olduğu bölgelerde toplantılar düzenleyeceği belirtilen Köy-Der'in 50 merkez köydeki toplantılarda üreticilerin sorunlarının çözümü ile 1979 yılı tütün taban fiyatının tartışılacağı da belirtildi.

Ege Köy-Der sigara yapımının Amerikan tekelleriyle yerli tekelci sermayedarlara devredileceği söylentilerinin yaygınlaştırılmasına da yaptığı açıklamada dikkat çekti.

Konut sorunu giderek büyüyor

DEMOKRAT (İzmir Haber Merkezi)

Ege Bölgesi Sanayi Odası İnşaat Meslek Komitesi Başkanı Nihat Attaroğlu normal bir konutun metrekaresinin maliyetinin 10-15 bin liraya yükseldiğini açıkladı.

Geçen yıl lüks olmayan konutların metrekaresinin maliyetlerinin 8-12 bin lira arasında değiştiğini belirten Meslek Komitesi Başkanı Attaroğlu zarar ettiği için işi bırakan müteahhit sayısının da giderek arttığını belirtti.

Giderek artan maliyetler nedeniyle konut yapmanın da, almanın da olanaksızlaştığını ifade eden Ege Sanayi Odası Meslek Komitesi Başkanı daha sonra bu konuda şu açıklamayı yaptı:

"Elindeki inşaatı tamamlayıp teslim eden müteahhit bir daha bu işe girmemektedir. Elindeki inşaatı tamamlayamayacak durumda olan kişiler ise bir daha inşaatı başlatıp onunla durumunu düzeltmeye çalışmakta ve bu kısır döngü sürüp gitmektedir. Ancak, inşaat sektörünün dar boğazdan kurtulması mümkün görülmemektedir.

2. Toplu taşıma kongresinde hız sınırlandırılması istendi

DEMOKRAT (Haber Merkezi)

ANKARA Belediyesi EGO Genel Müdürlüğü tarafından düzenlenen 2. Toplu Taşıma Kongresi'nde özel oto kullanımının sınırlandırılması, ve otobüs özel yolu uygulamasının yaygınlaştırılması istendi.

Yarın sona erecek olan Toplu Taşıma Kongresi'ne DİSK'in sunduğu bildiride, toplumsal yarar yerine daha fazla kar amacıyla örgütlenen bir ulaştırma sektörünün, dışa bağımlı ve gelişmiş bir kapitalist ülkede dengeli bir gelişme göstermesinin beklenemeyeceği vurgulandı.

Karayolu taşımacılığının ön plana çıkarılması, ulaşım konusundaki sıkıntıların temel kaynağı olduğu belirtilen bildiride, özel otoların şehirci ulaşımı olumsuz yönde etkilediği de öne sürüldü. DİSK'in bildirisinde toplu taşımacılık ilke olarak benimsenerek şu öneriler getirildi:

"- Otobüs özel yolu uygulaması yaygınlaştırılmalıdır.

"- Otobüs sayısı artırılmalıdır.

"- Özel otolarla ilgili trafik sınırlaması getirilmeli, yolların kaldırılma- rın özel otolarca işgal edilmesi önlenmelidir."

Öte yandan İmar ve İskan Bakanlığı Ulaşım Plânlaması Başuzman Cüneyt Elker, kongreye verdiği bildiride, kentlerde özel otomobil kullanımının sınırlanması gerekliliğine değinerek, "ula- şım hizmetlerinin olabili- diğince toplu taşıma türleri ile verilmesi, hem toplu- taşımanın verimliliği hemde toplumun yararları aç- sından zorunlu olmaktadır" dedi.

İETT Genel

Müdürlüğü'nde bildiride, gerek ekonomik açıdan, gerekse trafiği düzene sokmak için, kentleşme ve nüfus artış hızına paralel olarak toplu taşımacılık ilke olarak benimsenmesi gerektiğini belirte- rek, yeni otobüs alım çalışmalarıyla sürdürülerek toplu taşımacılığın geliş- tirileceğini bildirdi.

İTÜ Mimarlık Fakül-

tesinden Dr. Tülay Kır-

lıncaslan ve Dr. İsmet Kılı-

nçaslan'ın ortak bildirisinde ise hızlı kentleşme süreci içindeki

ülkemizde yoğun ulaşım istemini karşılamakta tek

başına kamu kesiminin

yetersiz kaldığı savunula- rak ve özetle şöyle denil- di: "Ülkemizin ekonomik yapısında genel olarak es- naf ve zanaatkarların gö- reliliği önemi göz önüne alındığında, toplu taşıma- da küçük girişimci olgu- sunun geçerliliğini koru- yacağını varsaymak ve bu olgu- yu kamuya yararlı bir örgütlenme süreci içine sokmaya çalışma- nın doğru olacağı kanı- sındayız. Kamu kesimi- nin gerçekleştiremediği araç temininde küçük üre- tiçi kesimden yararlan- maması gereklidir."

TMMOB adına Kong-

re'ye verilen bildiride ise raylı taşıma üzerinde ağır- lıkla durularak, "yıllardır oluşturulan, kamuoyu- nun yanısıra kentlerde ar- tan ulaşım istemi gere- ğin, kentsel raylı taşıma projelerinin uygulanması aşamasına gelindiğini göstermektedir" denildi. "METRO YAPACAGIZ".

Kongre'de bir konuş-

ma yapan Ankara Beledi-

ye Başkanı Ali Dinçer, Başkent'in ulaşımında en büyük gereksiniminin metro olduğunu belirte- rek, "metro yapacağız, toplu taşıma önümüzdeki aşama budur. Devlet yardım etse de etmesede metroyu yapacağız" de- di.

Kırkhan'da lise öğrencileri okulu işgal etti

Hatay'ın Kırkhan ilçesinde geçeköndü

semtindeki bir evde çıkan

yangın sonucu aynı aleden 8 kişinin yma-

rak can vermemeleri ve okul içi sorunlarının

çözümlemeyişini protesto eden

Deneme Lisesi'nden 20 öğrenci

okuldan çıkarak geceyi okulda geçirdi.

Bakanlar Kurulu sahibi belirlenmeyen konutları güvenlik görevlilerine verdi

DEMOKRAT (Haber Servisi)

Bakanlar Kurulu, devletin yaptırdığı ve henüz sahipleri belirlenmemiş sosyal konutların güvenlik görevlilerine verilmesini kararlaştırdı. Jandarma Genel Komutanı Orgeneral Sedat Celasun da kırsal kesimde yapılan operasyonlar konusunda Bakanlar Kurulu'na bilgi verdi.

Bakanlar Kurulu, Başbakan Süleyman Demirel, başkanlığında dün 4 saat süren bir toplantı yaptı. Toplantı süresince Jandarma Genel Komutanı Orgeneral Sedat Celasun, başbakanlığa gelecek jandarmamızın özellikle kırsal kesimde düzenlediği operasyonları konusunda bilgi verdi.

Bakanlar Kurulu toplantısından sonra yapılan açıklamada, sıkıyönetim komutanları ile salı günü yapılan toplantıda, sıkıyönetim komutanlarıma öne sürülen isteklerin gözden geçirildiği belirtilerek şöyle denildi:

"Bakanlar Kurulu sıkıyönetim tazminatının günün şartlarına uygun tarzda artırılması konusundaki tasarının süratle kanunlaştırılmasını, toplu ve münferit silah kaçakçılığı suçları ile 6136 sayılı kanunun şümülüne giren fiiller ve şiddet olayları sebebiyle meydana gelmiş bazı ızdır suçlarının sıkıyönetimin kapsamı içerisine alacak ve ayrıca 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanunu'nun 13,15 ve 16'ncı maddelerinin günün ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde değiştirilmesini temin için hazırlanacak olan tasarının TBMM'ye sunulmasına, güvenlik kuvvetlerinin araç, telsiz, silah ve diğer ihtiyaçlarının derhal karşılanmasına.

DİSK'in bölgesel toplantıları yapılıyor

Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nun çeşitli illerdeki Bölge Temsilcileri Toplantıları, DİSK Genel Yürütme Kurulu üyelerinin de katılımıyla önümüzdeki günle de yapılacaktır.

DİSK'in Bölge Temsil-

ciliklerinin toplanacağı

iller ve tarihleri şöyle:

Samsun-15 Aralık

1979

Bu toplantıya Mustafa Aktolga katılacak. Adana-15 Aralık 1979

İzmir-16 Aralık 1979

İstanbul-22 Aralık 1979

Ankara-23 Aralık 1979

Bu toplantılara Genel Başkan Abdullah Baştürk katılacak.

Bursa-15 Aralık 1979

İzmit-16 Aralık 1979

Bu toplantılara Tuncer Kocamanoglu katılacak. Diyarbakır-23 Aralık 1979

Bu toplantıya Kemal Nebioğlu katılacak. Nebioğlu ayrıca Baştürk'le birlikte İzmir'deki toplantıya da katılacak.

Antalya-16 Aralık 1979

Bu toplantıya Fehmi İşıklar katılacak.

TÜRK-İŞ'İN 10 ÖNERİSİ

Türk-İş İcra Kurulu üyeleri İbrahim Denizci, başkanlığında dün saat 09.15'te Başbakan Süleyman Demirel'i ziyaret ederek çeşitli sorunlarla ilgili 10 maddelik bir istek listesi sundu.

Kamu harcamalarında kısıntı yapılmasını ve tüketim

harcamalarının daraltılmasını isteyen

IMF, 1980 yılı bütçesini olumlu buldu

HABER MERKEZİ)

Türkiye'de incelemelerde bulunan IMF Heyeti'nin 1980 yılı bütçesini olumlu bulduğu Merkez Bankası'ndan KİT'lere verilecek kredi düzeyinin 6 milyar lira düzeyinde tutulmasını istediği öğrenildi. Maliye Bakanlığı ile Merkez Bankası çevrelerinden alınan bilgilere göre, Uluslararası Para Fonu (IMF) uzmanları, görüşmelerini son iki gün de 1979 yılı program hedefleri ile 1980 yılı bütçe ve program büyüklükleri üzerinde yoğunlaştırdılar. Uzmanların 1980 yılı bütçe büyüklüğünü olumlu buldukları, uygulamada sapma olmadıkça Türkiye ekonomisinde gelişme umduklarını bildirdikleri belirtildi.

KİT KREDİLERİNİN SINIRLANDIRILMASI İSTENDİ
Öte yandan IMF uzmanları Merkez Bankası'nın net iç varlıklar ve kamu kesimine açılacak krediler

konularını ele aldılar. Merkez Bankası'ndan KİT'lere 1980 yılı içinde verilecek kredi düzeyinin 61 milyar lira düzeyinde tutulmasını isteyen IMF uzmanları, özellikle enflasyonla mücadele konsu üzerinde durdular. Uzmanların ayrıca kamu harcamalarında kısıntı yapılmasını ve tüketim harcamalarının daraltılmasını istedikleri bildirildi.

Bağımsız Dev-OLEYİS'in Türk-İş'e katılabileceği bildirildi

DIYARBAKIR (ÖZEL) "Dev-OLEYİS'in, Kon- Genel Merkezi Diyar-federasyona bağlı Türk-bakır'da bulunan "Dev-İş'e katılması için çalış- OLEYİS Sendikası'nın ön- malar yapılmaktadır. Dün müzdeki pazar günü yapı- lar. Türk-İş'in böyle bir lacak olan Genel Kuru- gelişmeyle Güneydoğu- lunda Türk-İş'e de daha da güçleneceğini katılabileceği belirtiliyor. bildirerek, "İşçilerin bir- liği yönünde atılan her Türk-İş Bölge Temsil- adım bizleri sevindire- cisi İhsan Dündar'ın yap- cek, çalışanların gücünü tığı açıklamaya göre artıracaktır."

BÜTÇE TARTIŞMALARI

ÜZERİNE

Maliye Bakanı Sezgin'in, 1980 bütçesinin genel yönelimini belirttiği basın toplantısından sonra, gazete sütunları, radyo TV haberleri yine bütçeye ilişkin görüş ve tartışmalarla dolmaya başladı. Her yıl bu oyun aynı biçimde oynanmaktadır. Kasım-Aralık'ta hükümetler bütçeye ilişkin tartışmaları başlatmakta, ardından siyasi partiler, bilim adamları, büyük işadamları, herkes, 1 Mart'a kadar adeta gider- cisi hıznları bir maraton temposunda, bütçe üzerine görüşler öne sürmekte, taleplerde bulunmaktadırlar. İşin ilginç yönü, işçisiyle, köylüsüyle, memurlarıyla, teknik elemanlarıyla milyonlarca emekçi bu garip koşuyu hiç bir şey anlamadan seyretmektedirler. Tartışmaya katılanlar, özellikle de "bilim adamları"mız; emekçiler yazılanları, söylenenleri anlamasın diye adeta özel bir çaba göstermektedirler. Tartışma sürecine katılanlar, kısmen Arapça, kısmen Fransızca-İngilizce, kısmen de öz Türk- çe, anlaşılmas "teknik" deyimlerle bezenmiş bir dil kullanmayı, günümüzde artık trilyonlara varan rakamları ardarda sıralamayı bir beceri saymaktadırlar. Onlar birbirlerini kendi ve ya temsil ettikleri sınıf çıkarları gereği gayet iyi anlamaktadırlar. Emekçiler anlamamış onların umurunda mı? Tam tersine, emekçilerin anlamamaları, tam da onların kendi ve ya temsil ettikleri sınıf çıkarlarının gereğidir.

Ülkemizde faal nüfusun % 37.1'i okuma yazma bilmiyor

DEMOKRAT (Haber Merkezi)

1975 yılı tespitlerine göre, Türkiye'de iktisaden faal nüfusun yüzde 37.1'inin okuma yazma bilmediği, yüzde 8.9'unun okula gitmeden okuma yazma öğrendiği ve yüzde 43.9'unda ilkököl mezunu olduğu belirtiliyor.

Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı'ndaki verilere göre Türkiye'de faal nüfusun 16.3 milyon kişi olduğu belirlen bölüme, yine aynı yılda, üniversite ve yüksek okul mezunu olarak Türkiye'de 275 bin kişi olduğu ve bir sonraki yılın öğrenci sayısını bu rakama eşit olduğu açıklanıyor.

Öte yandan Dördüncü Beş Yıllık Plan'da bir yıldan üniversite mezunu diploması alanların da 32 bin kişi olduğu dikkat çekiliyor.

1975 yılı tespitlerine göre faal nüfusun öğrenim durumu şöyle:

	Bin kişi	Yüzde
Okuma yazma bilmeyen	6.067.5	37.1
Bir öğrenim kurumunda olmayan	1.459.9	8.9
İlköğöl mezunu	7.174.8	43.9
Ortaokul mezunu	588.9	3.6
Orta dengi	20.4	0.1
Orta toplam	609.3	3.7
Lise	318.3	1.9
Lise dengi	386.9	2.4
Lise toplamı	705.2	4.3
Yüksek okul-Üniversite	275.0	1.7
Bilinmeyen	57.5	0.4

İstanbul'dan son 11 ayda

12 bini aşkın işçi gönderildi

DEMOKRAT MERKEZİ:

İş ve işçi Bulma Kurumu Yurt Dışı Hizmetler Şubesi'nden Orta doğu ülkelerine başta Libya, Saudi Arabistan ve Irak olmak üzere 12 bin kişiyi aşkın işçi gönderildiği iş ve işçi Bulma Kurumu yetkililerinden alınan bilgiye göre 1979 yılının son 11 ayında çeşitli mesleklerden olmak üzere 12 bin 545 işçinin OrtaDoğu ülkelerine gönderildiği belirtildi. Yetkililer aynı süre içinde yurt dışına gitmek üzere 6742 erkek ve 1033 kadın olmak üzere 7765 işçinin de müracaat ettiklerini açıkladılar.

Toplatılan kitapları Ankara Belediye'si bilim adamlarına incelettiriyor

Ankara Belediye Başkanı Ali Dinçer, Milli Eğitim Bakanlığınca okullarda dağıtım yasaklanan 1 milyon çocuk kitabının incelenmek üzere üniversitelere gönderildiğini, bu kurumların bilimsel görüşlerinin olumlu olması halinde kitapları çeşitli yollardan dağıtmaya başlayacaklarını açıkladı.

Kitapların, "çocuk gelişimi, ruh sağlığı ve eğitim" açısından uygun olmadıkları araştırılması konusunda bir gerekçeye dayandığını belirten Dinçer, Bu konuda Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Hacettepe Üniversitesi psikolojik danışma ve rehberlik bölümü ile ODTÜ Fen ve Edebiyat Fakültesinin ilgili bölümlerinden görüş istediklerini söyledi.

Bütçeyi emekçi sınıflar anlamasın diye özel çaba gösterilmektedir, çünkü bütçenin emekçilerin yarattığı değerlerin somürücü sınıflar tarafından kendi somürü düzenlerini koruyup geliştirmek amacıyla gaspedilmesi sürecini rasyonel bir biçimde örgütleyen bir mekanizma olduğu gözlerden gizlenmek istenmektedir. Bütçe üzerine onca yaygara koparılmaktadır, çünkü emgen sınıfların farklı kesimleri ve onların değişik siyasi temsilcileri ve sözcüleri, emekçilerden gaspedilen değerlerin paylaşılmasında, herbiri, kendisine daha büyük bir pay düşmesi için mücadele etmektedir.

Halkın sözcüsü ve onun çıkarılarının savunucu olanların ise bu oyuna bir dur deyip son vermeleri gerekmektedir. Bütçe emekçilerin gözünde deşifre edilmeli, her somut kalemin emekçilerden de alıp emgen sınıflara ya da bunların bazı kesimlere ne verdiği açık bir dille anlatılmalıdır. Artık bizler de bu tartışma sürecine katılacağız. Ama bu tartışmada yepyeni bir dil kullanacağız: Halkın dilini, çünkü bizim gözlüklerimiz onların gözlüklerinden farklı. Bizim gözlüklerimizin camları emekçilerin sınıf çıkarlarıdır.

Türkes ve iç savaş

Metin TUNÇ

MHP Genel Başkanı Alpaslan Türkeş, önceki gün yaptığı basın toplantısında, ülkenin içsavaşa sürüklenmesi karşısında Cumhurbaşkanını, siyasi parti liderlerini, devlet yetkililerini ve basını görevi çağırarak, özette iç savaşını önlemek için işbirliği çağrısında bulundu.

Bu çağrının anlamı açıktır. Ne zaman Türkeş 'milli birlikten' ve 'barıştan' söz ettiyse, işbirliği çağrılarında bulunduysa çağrının ardından, mutlaka bir faşist katliam ve terör dalgası geldi. Bu güne kadar bu, hep böyle oldu. Dilerseniz, gazete arşivlerinde on yıl geriden başlayan bir tarama yapın, göreceksiniz ki, Türkeş'in her 'barış' çağrısını, önemli faşist katliam dalgaları izlemiştir.

Ne dersiniz, bu bir rastlantı mıdır, yoksa faşizmin temel, değişmez, her dönemde genel geçer bir taktiği midir?

Evet, Türkeş'in yaptığını, gelmiş geçmiş ve yaşamakta olan tüm faşist liderler yaptı ve yapmaya devam ediyor. Saldırmadan önce, barış çağrısında bulunuyorlar... Hitler'in de, Mussolini'nin de sık sık kullandıkları, başvurdukları bir taktikti bu.

Faşist güçlerin, bu temel, değişmez taktiklerinin kuşkusuz önemli bir nedeni var. Barışçı bir görünüme bürünmek, kısa çok kısa dönemler için bu görünümü kamuoyuna yansıtmak ve ardından hemen saldırmak... Tıpkı, Truva atındaki gerçek gibi. Sinsice, ama öünde bir savaş hissi ile saldırmak ve katletmek...

Evet, Türkeş barış çağrısı yapmakla faşist bir katliama işaret ediyor aslında. Gözetilen, hedef alınan, mutlaka yurttsevlerdir, ilericilerdir ve devrimcilerdir. Artık kimin ve hangi amaçla vurduğunu belli olmayan, hedef şaşırtıcı katliamlar girişimleri geride kalmak üzeredir, hatta kalmıştır da...

Yaşanan dönem, geçmiş dönemlerden farklı hedefler, farklı saldırılar, kısacası ayrıntı da olsa farklı taktiklere gidilmesini zorunlu kılmaktadır.

Demirel'in hükümet olması içinde MHP'nin de yer aldığı faşist güçlerin, saldırı politikalarında temel değişiklikler getirmeyecektir. Saldırı yine biricik slogan olacaktır faşist güçler için... Ancak içine girilen dönemde, faşist güçlerin saldırıları, Demirel'in emekçi kitlelere yönelik saldırı planlarının koşullarını yaratmada ve bu planların uygulanması sürecinde önemli olacaktır.

İşte Türkeş'in önceki gün yaptığı 'barış' çağrısının bir de bu yanı vardır. Demirel'i saldırıya zorlarken, tehdit savurmaktan da geri durmuyor ve çekinmiyor. Diyor ki, "Komünist ve bölücü çeteler MHP'ye karşı siyasi jenosit hareketine giriştiler (....) Katliam önlenmezse olayların memleketimizin felaketlerine sebep olabilecek bir yola doğru sürükleneceği unutulmamalı."

Türkes, açıkça tehdit savuruyor... Kime?... Kuşkusuz, öncelikle emekçi kitlelere... İlericilere, yurtseverlere ve devrimcilere... Tehditin, bir yanı da Demirel'e yönelik... "Eğer, benim de yardımcı olacağım saldırı hareketine girmez isen yapacağımı bilirim..." der gibidir Türkeş.

Emekçi kitleler, bu çok yönlü saldırılara karşı mutlaka direnmek zorundadırlar. Eğer bu direnç gösterilemez saldırılara direnilmez ise, bilinmelidir ki, yenilgi kaçınılmazdır...

Yoksul ülkelere açlık sürekli bir sorun haline geldi.

Yoksul ülkelere daha fazla yardım yapılması istendi

Sanayileşmiş zengin ülkelerin, (UNCTAD) konseyine sunulan bir raporda, önümüzdeki on yıl içerisinde, zengin ülkelerin fakir ülkelere yapacakları mali yardımın, bugünün şartlarına göre çok az olduğu ve en az dört kat artırılması gerektiği savunuldu. Birleşmiş Milletler Ticaret ve Gelişim Genel Anlaşması

Portekiz'de sosyalist partinin çöküşü

Soares "Seçim sonuçları tam bir yenilgidir" dedi

DEMOKRATİK HABERLER SERVİSİ

Türkiye'de benzer koşullar içinde bulunan Portekiz'de seçimlerin sonuçları, Sosyal Demokrat Partilerin ekonomik bunalım karşısında bir çözümler getiremeyeceğinin Avrupa'daki seçmenlerin sağa kaymasına yol açtığı yolunda yapılan değerlendirmeleri doğruladı. Portekiz'deki gelişimin ilginç olan yanı ise, Sosyalist Parti'nin gerilemesi karşısında Komünist Parti'nin aldığı oyların oranının yüzde yirmiyeye yaklaşması. Aşağıda Marcel Niedergang'ın Jose Rebelo'nun Portekiz seçimlerinin sonuçlarını değerlendiren ve Le Monde'da yayımlanan yazısını veriyoruz.

ORTEKİZ'DE SOSYALİST PARTİNİN ÇÖKÜŞÜ

İşte Portekiz seçimlerinin sonuçları:

Sağ Demokratik İttifak'ın zaferi, Portekiz Sosyalist Parti'nin ye-

nilgisi. Komünist Partisi'nin, tutucu ve Hristiyan Kuzey'de bile etkisi görülen ilerleyişi.

Anayasa'ya göre, Dev-

uğrayan parti oldu. Bu partinin önderi Marid Soares, gazetecilere sonuçların kendisi için tam bir yenilgi olduğunu açıkla-

fak ve Komünist Parti'den sonra üçüncü sırada oy aldı.

Alentejo bölgesinde (Portekiz'in en büyük ta-

lımdan ve satın alma gücünün % 10 oranında düşmesinden Soares'ın sorumlu tuttuğu açıkça gözlemleniyor. Ayrıca

ni söyleyerek komünistlerle çağrılar yapması da bir sonuç vermedi.

AMERİKANA USULÜ KAMPANYA

olarak: "Korkmanıza gerek yok. Kararınızı 1980 genel seçimlerinde değiştirebilirsiniz. Bu seçimlerle

hatırlatacak ilginç ve dinamik öğeler kullandı. İspanya Başbakanı Suarez'in gelişi, Demokratik İttifak'ın en güçlü kanadı, Sosyal Demokrat Partisi için zor bir durum yaratıyordu. Çünkü Carneiro, kendi kuracağı hükümetin İspanya'daki başarsızlığı kanıtlanmış olan Suarez hükümetini bir model olarak alacağını uyandırmak istemiyordu. Carneiro'nun tam tersine, Mario Soares, kendi propaganda kampanyasında, Sosyalist Enternasyonal'e olan "sarsılmaz ilişkilerinden" bol bol sözetti. Ancak bu da, politik bir beceriksizlikti, çünkü, Sosyalist Enternasyonal'e bağlı tüm partiler Avrupa'da yapılan son seçimlerde (Türkiye'de CHP'nin de başına geldiği gibi) büyük oy kaybına uğramıştı.

Demokratik İttifak, İspanyol Başbakanı Mercedes de Beja bölgelerinde bu parti durumunu güçlendirirken Demokratik İttifak'ta ilk kez buralarda birkaç sandalye kazandı.

Komünist Partisi'nin birer kalesi olan Alentejo ve Beja bölgelerinde bu parti durumunu güçlendirirken Demokratik İttifak'ta ilk kez buralarda birkaç sandalye kazandı.

Komünist Parti'nin Kuzey Portekiz'de düzenlediği gösteriler.

let Başkanı General Eanes'in parlamentoda çoğunluğu elde eden Demokratik İttifak Lideri Sosyal Demokrat Francisco Sa Carneiro'ya başbakanlık görevini vermesi gerekiyor.

Bir kamuoyu yoklaması gibi gözükken erken seçimlerde, Sosyalist Parti, en büyük hezimet-

di. Verdiği demekte: "Durumu aşırı iyimser bir bakış açısıyla yorumlama alışkanlığım yoktur. Tek istediğim, yeni hükümetin demokratik kurum ve özgürlüklere saygı göstermesidir" dedi.

Sosyalist Parti, geçen seçimlerde başta gittiği yörelerde, özellikle Lizbon'da Demokratik İtti-

rimsal alanı Soares, cesur bir toprak reformu yapamamasının cezasını 4 milletvekili kaybederek çekti. Büyük bir sanayi bölgesi olan Setubal'da, oyları üçte bir oranında azaldı. Genel olarak Sosyalist Parti'nin oy kaybı % 8 oranında gözüküyor. Portekizlilerin, ülkedeki ekonomik buna-

Sosyalist Parti'nin oportünist ve beceriksiz politikası, vaatlerini yerine getirememesi de kuşkusuz bu oy kaybının belli başlı nedenlerinden biri. Soares'ın seçim kampanyasında sürekli olarak "gerçek" sosyal demokratlara ve, eğer kendisini desteklemezse demokrasinin tehlikeye gireceği-

Demokratik İttifak Lideri Carneiro'nun seçim kampanyasındaki başlıca sloganı şuydu: "Niçin bir değişiklik olmasın?"

Aynı ittifakta yer alan gerici lider Amaral'a oranla çok daha kurnazca davranan Carneiro ılımlı ve güvence verer bir dil kullandı. Sürekli

bizi sonsuza dek başınıza getirmiş değilsiniz. Sekiz ay süresince bizi bir deneyin" diye tekrar ediyordu.

Demokratik İttifak, İspanyol Başbakanı Mercedes de Beja bölgelerinde bu parti durumunu güçlendirirken Demokratik İttifak'ta ilk kez buralarda birkaç sandalye kazandı.

Komünist Partisi'nin birer kalesi olan Alentejo ve Beja bölgelerinde bu parti durumunu güçlendirirken Demokratik İttifak'ta ilk kez buralarda birkaç sandalye kazandı.

İtalyan Meclisi, NATO füzelerinin ülkeye yerleştirilmesi planını kabul etti

İtalya parlamentosunda bugün yapılan oylamada ABD yapısı Gruz ve Pershing füzelerinin Sovyet as-20 füzeleri tehlikesine karşı NATO'ya üye batı Avrupa ülkelerinin topraklarına yerleştirilmesini kabul eden hükümetin kararını onayladı.

Parlamentoda oylama iki tur halinde yapılmış ve birinci tur da 229 a karşı 350 olumlu oy ve ikinci turda da 261 e karşı 319 olumlu olumlu oy kullanıldı. Böylece başbakan Francesco Cossiga hükümeti bundan sonraki dört yıl içinde NATO üyelerine Pershing ve Cruise füzeleri yerleştirilmesini uygulama hakkına sahip oldu.

İran Devrim Konseyi bölündü

TAHRAN (AJANSLAR) Ayetullah Humeyni günlerdir ilk kez bir açıklama yaparak, Ayetullah Şeriatmedari'nin evine yapılan kanlı baskından A.B.D.'yi sorumlu tuttu ve "kanlı bir rejim" olarak nitelendirdi. Humeyni, olaydan sonra Şeriatmedari ile Kum'da yaptığı olağanüstü görüşmenin ardından yaptığı açıklamada, Şeriatmedari'den söz etmemekle birlikte, bu açıklamanın tamamıyla Şeriatmedari'nin Kum'daki evine yapılan saldırıyla ilgili olduğu belirtiliyor. Bilindiği gibi, Kum'daki olay, kimliği bilinmeyen silahlı şahısların Şeriatmedari'nin evine saldırımları biçiminde olmuş ve bir koruma görevlisi ölmüştü. ŞERİATMEDARİ TARAFTARLARI TEBRİZ RADYO VE TELEVİZYONUNU ELE GEÇİRDİ

İran'ın ılımlı dini lideri Şeriatmedari taraftarları kişilerin, Tebriz radyo ve televizyon istasyonuna düzenledikleri baskınla istasyonu ele geçirdikleri ve Şeriatmedari lehinde yayın yapmaya başladıkları bildirildi.

Ahnan haberlere göre, Şeriatmedari'nin evine yapılan saldırının ardından, İran'ın çeşitli kentlerinde Şeriatmedari ve Humeyni taraftarları arasında çatışma çıktı. Tebriz'deki olay ise, göstericilerin sokaklarda Azeriler ve diğer etnik gruplara özerklik tanınması için yaptıkları gösterilerden sonra patlak verdi.

İRAN İSLAM DEVRİM KONSEYİNDE BÖLÜNME ABD Büyükelçiliği baskını ve rehinelere ilişkin olarak İran-İslam Devrim Konseyinde bir bölünme görüldüğü bildirildi. Bazı kaynaklara göre, ılımlı-konsey üyeleri, baskını ve rehinelere ilişkin dünya çapında uyandırdığı tepki nedeniyle, Humeyni'ye rehinelere serbest bırakılması için baskı yapmaktadırlar. Tahran'daki gözlemler, ABD'nin "barışçı yollar" olarak nitelendirilen baskılarla Devrim Konseyi'nin isteklerini kabul etmeyeceğini öne sürmektedir.

Azınlıklar özerklik için gösterilerini sürdürüyor

Teksif DiSK'e bağlı Tekstil Sendikasına birleşme çağrısı yaptı

ANKARA (A.A.)- Türk İş'e bağlı Teksif Sendikası Genel Başkanı Şevket Yılmaz, başta DiSK'e bağlı Tekstil Sendikası olmak üzere işkollandaki tüm sendikaları bir çatı altında birleşmeye çağırdı. "Bu birleşme yolunda 140 bin öyleli Teksif milyardlar liralık mal varlığını koşulsuz olarak ortaya koymaya hazırız" dedi.

Teksif Genel Başkanı Yılmaz sendikasının başkanları kurulu toplantısında ön yaptığı konuşmada özellikle genel ülke sorunları üzerinde durdu. "Şimdiki hükümetin demokrasi tecrü-

besinin son kurtuluş umudu olduğunu bildirerek Atatürk Cumhuriyeti'nin uçundan son anda döndüğü uçurum, özgürlükçü demokrasiye yol açmış ve ülkenin bir diktatörlükte teslim olması tehlikesidir. Bu tehlike hala geçmişi değildir" dedi.

Birleşme çağrısı Konuşmasında asgari geçim indiriminin bir an önce çıkarılmasını ve yetki sorununa tutarlı bir çözüm yolu getirilmesini de isteyen Şevket Yılmaz, daha sonra birleşme konusu üzerinde durdu.

Yılmaz, DiSK'e bağlı Tekstil Sendikası'nın bir süre önce işverenlere karşı ortak savışım çağrısı yaptığını, ancak bu şekilde anlaşmadan böylesine bir çağrının soyut bulduklarını bildirdi. Sözlerine şöyle devam etti: "Şimdi en gerçek ve samimi çağrımı yapıyoruz. İşkollandaki bütün sendikaları, tek bir çatı altında toplanarak, kafa ve kasa birliği yapmaya yani yasal yollarla birleşmeye davet ediyoruz."

Irak, Bulgaristan'daki büyükelçisini geri çağırdı

BAGDAT, THA Irak Haberler Ajansı'nın bildirdiğine göre, Irak hükümeti önceki gün Bulgaristan Büyükelçisi'ni ve Bulgaristan'daki tüm Iraklı öğrencileri derhal Bağdat'a geri çağırıyor.

Resmî haber ajansının, hükümet kaynaklarına dayanarak verdiği habere göre, misilleme için Iraklıların Bulgaristan'a seyahati ve Doğu Avrupa ülkeleriyle ekonomik ve ticari ilişkilerin dondurulması kararı verilmiştir. Kaynağın bildirdiğine göre, bu kararlar Bulgaristan'da öğrenci olan Kemal Hâşî İbrahim'in öldürülmesine misilleme olarak alınmıştır. Cinayet iddiası hakkında, diğer bilgiler verilmemiştir. Ajansın bildirdiğine göre, öğrenci bazı Iraklı komünistler tarafından öldürülmüştür.

Dışsatım 1.8 dışalım 4 milyar dolara ulaştı

TİCARET Bakanlığı verilerine göre 1979'un Ekim ayında 175 milyon dolarlık ihracat, 431 milyon dolarlık ithalat yapıldığı hesaplandı. İlgililer, Ağustos ayından itibaren dış ticaretimizde belirgin bir düşüşün görüldüğünü belirttiler. Özellikle son aylarda ithalatın yeniden artması dış ticaret açığımızın büyümesine yol açtı. 1979'un Ocak-Ekim döneminde gerçekleşen dışsatım tutarı toplam 1 milyar 829 milyon dolar iken bu değer 1978 yılının eşdeğerinde 1 milyar 648 milyon dolar olarak gerçekleşmişti. Böylece, bu yıl dışsatımın geçen yıla oranla yüzde 15'lik bir artış gözlemlendi. Ancak, 1979 yılının ilk 10 ayında dışalım rakamı 4 milyar 47 milyon dolar olarak tespit edildi. Dışalım miktarında geçen yılın eşdeğerine göre yüzde 13,3'lük bir artış oldu. Uzmanların yıl sonuna kadar yapılacak hesaplarla göre, petrol ve diğer hammaddeler fiyatlarının artmasıyla dışalımın 5 milyar doları bulacağı açıklandı. Yıl sonuna kadar dışsatımın da 2,5 milyar doları geçmeyeceği hesaplandı. İlgililer, Türkiye'nin 1979 yılını 2,5 milyar dolarlık bir dış ticaret açığı ile kapatacağını bunun da geçen yıla oranla daha büyük bir açığı simgelediğini belirtiyorlar. Ayrıca, dış ticaret açısının daha büyümesinin döviz sıkıntısını artıracığı da savunuluyor.

Venezuela petrol üretimini kısıyor

PARİS-(THA) Venezuela petrol bakanı Humberto Calderon Berti, Venezuela'nın 1980 yılında Petrol üretiminde yüzde 150 bin varillik bir kısıntı yapacağını ve bunun yüzde altı oranında bir düşüklük anlamına geldiğini açıkladı. Calderon ayrıca üretim kısıntısına 1 Ocak tarihinde başla-

nacağını ekledi. Pariste bulunan Calderon gazetecilere yaptığı açıklamada Venezuelanın bir süredir kapasitesinin yüzde 90'a kadar üretim yaptığını ve üretimi bu düzeyde tutma imkanı bulunmadığını için kısıntıya girmenin zorunlu olduğunu ifade etti. Calderon ayrıca bunun tamamıyla Venezuelanın iç meselesi olduğunu ve hiçbir dış ülkeyle ilgisi bu-

lunmadığını sözlerine ekledi. Calderon daha sonra batılı bazı ülkelerin petrolü spot piyasadan almaya devam etmeleri halinde petrol fiyatlarının gittikçe artmasının kaçınılmaz olduğunu da belirtti. Calderon daha sonra OPEC'in Caracas toplantısında tek bir fiyat sistemi uygulanması kararı alınacağını vurguladığını da sözlerine ekledi.

Carter ile Vance NATO'daki anlaşmazlığı gidermeye çalışıyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

ABD Başkanı Jimmy Carter ve Dışişleri Bakanı Cyrus Vance, orta menzilli füzelerin Batı Avrupa'ya yerleştirilmesi ile ilgili NATO ülkeleri arasında çıkan anlaşmazlıkları gidermek amacıyla, dün Hollanda, Norveç ve Danimarka Dışişleri Bakanları ile uzun bir görüşme yaptılar.

İtalya, Sovyet tehdidine karşı Batı Avrupa'ya orta menzilli Pershing II füzelerinin yerleştirilmesiyle ilgili ABD planını kabul eden, Hollanda, Norveç ve Danimarka, planı altı ay geçtikçe kabul edileceği görüşünü ileri sürmüşlerdir.

BERTOLT BRECHT ÜZERİNE (1)

Çağdaş tiyatrodan söz ediyor- sak, bu tiyatronun en büyük ku- ramcı-deneyci yazarı Brecht, bir senteze varmada, baş köşede yerini alacaktır. Brecht, yalnızca yirminci yüzyılın en büyük tiyatro adamı de- ğil, bundan sonraki yüzyıla ışık tu- tacak kapsama, kültür tarihinin önemli bir yol göstericisi olacaktır. Onun, henüz yayımlanmamış ça- lışmaları dışında, bugün yayımlan- mış olan oyun, şiir, hikaye, düzya- za, deneme, inceleme, eleştiri ve ku- ramsal yazıları 10.000 sayfaya ya- kın, yirmi iki ciltlik bir yer tutmak- tadır. Bu dev yapıtlar dizisi, onun, başlangıçtan bu yana geçirdiği evre- ler, değişim noktalarını, gelişim süreci içindeki etkileri ve sonunda çağdaş dünya görüşünde ulaştığı sağlamlığı bize iletecek kesinlikle ve zenginlikte bir bilgi hazinesidir. Brecht, 'Tiyatro İçin Küçük Bilgi Aracı' adını verdiği ve Aristoteles'in Poetika'sına paralel olarak 77 para- grafta bütünlüğü ve düşüncelerini ilettiği kitabını 1913 yılında bitirdi. Bu kitabın önsözü'nde, o, yapılan savaşın, tiyatronun bilimsel çağa uygun yolda ele alınması için gere- ki olduğunu belirtir. "Tiyatroyu es- tetik bir tartışma açısından uygun olduğu oranda, bir eğlence yeri ola- rak kabul edelim, ama ne çeşit bir eğlencenin bize en uygun olduğunu keşfedelim." 1950 yılından sonra, "Epik" terimini, "Diyalektik" ola- rak değiştirmenin daha doğru ola- cına inanıyor. Brecht, hangi çe- şit eğlencenin doğru ola- cağını da belirtir: "Bu, 'dünyanın değişkenliğini' gösterecek olan bir 'eğlencedir'; kısacası Diyalektik tiyatrosunun kesin belirgin bir ereği olacak ve 'özellikleri bilinçli bir yolda, diyalektik birimler olarak- tiyatronun ilk biçimlerinden gelişti- rek yeni baştan varetmek ve onla- rı eğlenceci bir duruma getirmek' gerekecektir. Böylece, 'Bilinçli çağın tiyatrosu diyalektik hoşnamlı bir duruma getirecektir', çünkü 'bütün sanatlar en üstün sanat olan yaşama sanatına hizmet eder."

Yazar "diyalektik tiyatro" aş- masına getiren yol, daha doğrusu onun gelişmesi üç basamaktır. İlk basamakta, karamsar, anarşist, ve nihilist bir genç yazar, ikincide ken- dini disipline sokmak için maddeci dünya görüşünü kabul etmiş bir de- neyici ve üçüncüde de güçlü etkin bir kuramci, uygulayıcı ve yazar.

Ancak bu üç evre kesin dönem- ler içinde ele alınamaz, başka deyiş- le bunlar keskin birbirinden ayıra- bildiğimiz evreler değildir. Bu evre- lerdeki özellikler oyunlarında azala- çoğala sürer gelir. Söz gelimi, Gece Çalan Davullar (1918) ilk evrenin özelliklerinden ortaya çıkan bir ya- pıt olmasına karşın, yazarın son ev- resinde yazdığı Lukullus (1938/- 139) ve Antigone (1947) gibi çok sonraki oyunları hâlâ ikinci evrenin özelliklerini sürdürür; ya da son ya- pıtlarından biri olan Kafkas Tebeşir Dairesi (1945) adlı oyununda ilk ev- renin neo-romantik yönelimindeki su katılmamış tartışma ve ahlak gö- rüşünü izleriz. Ne var ki, bu evreler

ele alındığında Brecht'in gelişimi kesin çizgiler içinde belirir.

I. Evre:

İlk evresinde duygusalılık onun tüm yapıtlarına egemendir. Brecht, gençlik yıllarında yazdığı Mazeppa- nın Baladı adlı şiirinde, efsaneye gö- re, bir katırın kuyruğuna bağlanıp sonsuz Asya steplerinde baş aşağı ölüme terk edilen kazak askeri Het- man'dan söz eder. Brecht'in şiirin- deki bu imge, onun ilk evresinin ana temasıdır: İnsanlık çaresizlik içinde kör bir güç tarafından sürüklenip götürülmektedir. İnsanın bilinçli ya- pı ise göklere bakmaya mahkum edilmiştir; yalnızca gecenin gündüze gündüzün geceye değiştiğini seyre- der ve tepesinde akbalar dönüp dururken hiç bir şey yapmadan bel- li olan sonunu bekler. Bu şiir, onun temel yaşantılarından birini yan- sılar: İnsanın çaresizliği, çevresin- deki dünyaya ilgisiz kalması...

İlk yapıtlarından biri olan Ev Duaları'nda (1927) anasını ve baba- sını öldüren Jakob Apfelböck, onla- rı çamaşır dolabına sakladıktan sonra bunu niçin yaptığını bilme- diği gibi, bu eyleminden dolayı da hiç bir yükümlülük duymaz. Başka bir şiirde Marie Farrar, babasını bil- medikleri bir çocuk doğurur, yine ne- ye yaptığını bilmeden doğurduğu bebeği öldürür. Aynı temaya Öli- Er'in Öyküsü'nde yine rastlarız. Bu şiir, öldüğü halde, başkaları tarafın- dan savaşlara sürüklenen bir askerin hikayesidir. Bu ilk evrede, Brecht sık sık, insanın kendisini denetleye- meyisini, çaresizlikle sürüklenip yok olmasını işlemiştir.

Bu görüş, onun ilk tiyatro yapıtı olan Baal'de (1918) izlenir. Oyunun baş kişisi Baal'de tipik kazak eri Hetman gibi sürüklenip gider. "Ge- celeyn çimen üstünde yatırsan, o zaman dünyanın yuvarak olduğunu ve üstünde hepimizin uçup gittiğini kemiklerinde hissedebilirsin..." Ba- al'de aynı zamanda, aktırlı bir ır- maktaki sürüklenip giden insan im- gesini de buluruz: "Bir akıntıya, ar- kası üstü, portakal renkli bir gök al- tında, çırılçıplak sürüklenin mi, önce moraran sonra kapkara bir de- lik gibi açılan bomboş göklerden başka bir şey göremezsin..."

Brecht'in gençliğinde ilk etkilen- diği yazar Georg Bücher olmuştur, 1948 yılında, "Lessing-theater", Büchner'in yüzüncü doğum yıldönü- münü kutlamak için onun Woyzeck ile Leonse ile Lena adlı oyunlarını oynamıştı. Büchner'in daha büyük bir yapıtı Danton'un Ölümlü ise Max Reinhardt tarafından Berlin'de 1916 yılında sahneye getirilmiş ve büyük başarı kazanmıştı. Brecht iki yıl sonra Baal'ı yazarken, Woyzeck'i örnek almış, 1984/9 yılları içinde yazdığı Komün Günü adını verdiği yapıtında da, Danton'un Ölümlü onun için bir çıkış noktası olmuştur. Brecht'in gençlik yıllarındaki bomboş dünyası, Büchner'in çeşitli oyunlarında karşımıza çıkar. Woy- zeck'de büyükanne şu karamsar ma- salı anlatır çocuklara:

TÜRKİYE'DE BERTOLT BRECHT

Gelin bakalım vumurecağı!

Bir zamanlar yoksul bir çocuk varmış. Annesiz, babasız... Ölmüşler ikisi de. Herkes ölmüş yeryüzünde. Çocuk, gece gündüz birini aramış, sonunda bakmış kimsecikler yok, gökyüzüne çıkmak istemiş. Aydede dostça bakıyormuş ona. Ama kü- çük kız aydedenin yanına gidince bir de ne görsün, çürümüş bir tahta parçası değil mi... Kalkmış güneşe gitmiş. Bakmış güneş kurumuş bir kasımpati. Bu kez tutmuş yıldızlara tutanmış. Yıldız yerine yapışmış ateş böcekleri görmüş, çaylak onla- rı yabani erik dalına yapıştırmış. Yeryüzüne dönmek istemiş çocuk, bir de ne görsün, yeryüzü tersine çevrilmiş bir oturmaş...

Buradaki yapayalnız çocuk, gençlik çağını sürdüren Brecht'tir. Nitekim, Brecht'in kendini yansı- tıran Baal'de ölümler, "dünyanın tan- rının pisliğinden varolduğunu" söy- ler ve Baal bu pislik içinde ölümler. Büchner'in büyükannesinin masal- daki çocuk kahramanı da "tersine dünyaya döner. Baal can çekişirken "Ana" diye inler. Yazanın ilk şiir- lerinde oyunlarında izlediğimiz "akıntıya sürüklenmek" ve ölüm sı- rasında "ana"yı anmak, onun ana rahmine geri dönme isteğini de sim- gelemektedir. Yoksul B.B.'de adı şiirinde "Kentlere taşınmış anam beni, daha karımdayken" der. Gül- lenir, Irmaklarda Yüzmecek adlı şiir- inde şunları okuruz:

"Elbette insan sirtüstü yatmalı. Her zaman yaptığı gibi. Kendini bırakmalı. Hayır, yüzmemeli, yalnızca şöyle yapmalı. Sanki çakıllardan biriyimş gibi kalmalı. Gökyüzünü seyretmeli insan ve birinin Bir kadını kucaklaması neyse İşte onu yapmalı, budur doğrusu. Sevgili Tanrının yüzdüğü gibi kendi ırmaklarında akışmalı. İşte böylece kıpırdamadan yatmalı."

Hiç birşey yapmadan kendini suya, akıntıya bırakmak, varlığı yok eden pasifliğe yönelmektir. İste

genç Brecht, ilk yapıtlarında böyle- ce cinsel, bireysel bir sürüklenmeyle topluma baskılandırmaktaydı. O, ya- zarlığının bu ilk döneminde yaşa- mın varoluş dehşetini belirtiyor ve içgüdülerin kölesi olan insanı ele al- yordu. Onun bu dönemi, Frank We- dekind — ve daha önce Bücher — gi- bi neo-romantik bir eğilimi gösterir. Ona göre, insan kokmuş bir du- rumdadır. Yazarın Baal, Gece Çalan Davullar, Kentlerin Ormanında ve hatta Adam Adamdır adlı oyunlan- nın havasını bu yönüyle ortaya çıka- rır. Onun ikinci oyunu olan Gece Çalan Davullar'da yine insanlığın denetimi dışında, insanın sürüklen- mesi imgesini buluruz. Bu oyunda da beş oyun kişisi aklının değil, iç- güdülerinin buyruğu altındadır. Brecht'in bu ilk evresinin tipik ka- hramanı toplumu ve düzeni değişt- irmek için herhangi bir çabada bu- lunmayı yadsır. Kentlerin Orma- nında (1921) adını verdiği üçüncü oyunda iki kafadar kendi denetim- leri dışındaki güçlerle oradan oraya sürüklenip dururlar. Bu oyunda in- sanlığın kopmuşluğu ve yazgılarının kölesi olduğu vurgulanır. II. Ed- ward'da (1924) Kral Edward bil- linç-altı güçlerine karşı koyama- maktaki güçsüzlüğü ile kendi kendi- ni yokeder. Adam Adamdır da, baş- oyun kişisi Galy Gay öylesine pasif bir kahramandır ki, üç sert asker o- nun bütün kişiliğini silerler.

1918 yılındaki Alman yenilgisi Brecht ve kuşağının angajmanını nasıl getirdiyse 1940 yılındaki Fran- sız yenilgisi de sonraki kuşağın Fransa'daki temsilcilerini bir angaj- mana götürmüştür. Genç Brecht için dünya boş bir evrendir. "Dün- ya yoksul, insan kötüdür." "Yaşa- yan aşağılık varlık, en zayıf yarat- ık 'insandır.' " O, yazarlığının başlangıcında bu düşüncelerle dolu- dur. Bu düşüncelere yeniden ama değişik bir biçimde dönüş Sezuun- 'ın İlyi İnsan'ında (1938-1941) Tan- rıların ağzından şu yolda çıkar.

"Ne biçim bir dünya ile karşılaştık, her yanda yoksulluk, bayağılık, pislik. Dağlar, bayırlar bile tanı- maz olmuş. Güzelim ağaçların baş- larını tellerle yok etmişler, dağların ardından koyu koyu dumanların yükseldiğini gördük, top seslerini dinledik. Bütün bunların arasında paçasını kurtaran tek kişiye de rast- lamadık."

Yazarın, iç disiplinini henüz sağ- lıyamadığı ve çağdaş dünya görüşü- nün ışığında henüz bilince vama- madiği bu ilk evrede, o da Şen Te gibi önemli soruyu sormaktadır: "Bir terslik var gibi sizin dünyanızda? Ne- den kötüler övülüyor da, iyiler yeri- liyor?" Ama o, olgunluk evresi olan üçüncü evresinde bu soruların yanıtını çeşitli diyalektik birimler olarak getirecektir. 1938-1939 yıla- rında yazdığı Cesaret Ana ve Ço- cukları adlı oyununda Anna Fier- ling, Aşçı'ya erdem konusunda şun- ları der.

Eğer bir yerde çok fazla erdem varsa, bu mutlaka bir şeyin yanlış olduğuna işaret eder... Çünkü bir general ya da bir kral budalaysa ve halkını bir kargaşalığa iterse, o halk da cesaretle sınırlamak zorunda kalır. Ve cesaret de bir erdemdir. Kral cimri, askeri azsa, o askerlerin Her- küll kadar güçlü olmaları gerekir. Eğer kral şaşpal ve hiç bir şeye al- dırmıyorsa, o zaman o halkın yılan kadar kurnaz olması şarttır, yoksa hesapları görülür. Kral onlardan çok fazla şey beklerse, o halkın da özel bir bağlılığa gereksinmesi olur. Görüyorsunuz ya, iyi bir ülkede iyi bir kral ya da generalin hiç bir er- deme gereksinmesi yoktur. İyi bir ülkede erdem gereksizdir, herkes, olağan, orta zekalı ve korkak da ol- sa ne çıkar?"

Brecht'in kendini belli bir disip- line almadan önce de olağanüstü bir düşünce yöntemi vardır. Ama bu düşünce yöntemi, olgunluk evresin- de kesin çizgilerle ve sağlam bir di- yalektik doğurganlık içinde karşı- mıza çıkar.

Onun bu ilk evresinde, onun ka- rekterlerini iki bölüme ele alabili- riz, aktif karakterler, yani vahşeti yaratanlar, sömürenler kurban edenler, vb. pasif karakterler, başka deyişle vahşetten korunamayanlar sürüklenenler, kurban edilenler sö- mürlenenler v.b. Ancak bunlar aktif de pasif de olsalar içgüdülerinin ürü- nüdürler. Söz gelimi Gece Çalan Davullar'da, Brecht'in kahramanı asker Kragler, Spartakistler yanında yaşamını tehlikeye atmak istemez.

Devrim uğruna savaşmaktansa se- vgilisinin yanında kalmayı yeğ tutar. "Henüz hayatıyım, temiz bir göm- lek giyerim. Çizmelerimi parlatırım. Bu bağışmalar, çağışmalar yarı- n sabaha kadar biter. Ben o zamana kadar sevgiliyle sevişirim. Ölmöz- sem tabii!.. Bu konuşmasıyla Krag- ler, iç güdülerinin kölesi, aktivizmi ahlaksızlığa götürmüş bir olumsuz baş oyun kişidir.

İlk evresinde, Brecht, her çeşit savaşa karşıdır, çünkü ona göre, sa- vaş henüz ikellighinden kurtulama- mış bir insan topluluğu içinde ka- çınılmaz bir olaydır. Böyle savaşın durmadan sürüp gittiği dünyada adalet de yoktur. Brecht'in hemen her oyununda bir mahkeme sahne- si vardır, yazar, insanların hemcins- leri için adaletli olabilecekleri dü- şüncesini de kabul etmez. Ancak çok genç ve yalın olanlar saf ve te- mizdirler, onlar adaletli olabilirler! Ne yazık ki, bunlar da o düzene uy- madıkları için yok edilirler.

Onun dünyası, bu ilk evresinde bu kadar acı bir karamsarlığa getirir. Bu öyle bir dünyadır ki, kötülük ta- rafından kirlenir, doğaüstü güçlerin kör gözleriyle yönetilir ve bu dünya tanrısdır. İnsan, bütün bunların karşısında çaresizdir. Brecht'in ozan ve yazar olarak ilk evresindeki görünümlü budur. Ancak bu olum- suz ve karamsar görünümün karşı- sında bir de olumlu ve iyimser bir yol vardır. Brecht, bu olumsuz dün- yanın "resmin ancak yarısı" oldu- ğunu tekrar tekrar belirtir. Bu res- min olumlu yanında, bambaşka bir dünya bilimsel diyalektikçi içeren maddeci dünya görüşünün evrensel yazarı vardır.

II. Evre.

Bir süre sonra yazar disiplin so- runu ilgilendirmeye başladı, duygu- sal yanının, bilimsel ilkelere göre, bilinçli bir denetime alınıp alınma- yacağı üzerinde durdu. İlk evredeki olumsuz ve karamsar tutumuyla or- taya çıkan nihilizmini boğabilmek için, onun bir disipline ve olumlu sonuçlara götüreceği bir insanca- gereksinmesi vardı. Bunun için de po- litik bağlanmayı seçti. Bu politik görüşünü de Marx'ın öğretilerinde buldu. Maddeci dünya görüşü, ona kendini denetleme disiplin ve aklı- cı yöntemi öğretecekti. Ayrıca, bu bağlanma, her türlü aşın duygulu- ğu yadsıyordu ve bilimsel bir yol seçi- yordu. Maddeci dünya görüşündeki kesin disiplin ve özgeçicilik onun anarşist yanından bir kurtuluş de- mekti, üstelik nihilist Brecht'in ayakta durabilmek için bir insanca gereksinmesi vardı. Bunu da bi- limsel diyalektikçi düşünce yönte- minde buldu.

Brecht ile uzun bir süre birlikte çalışmış olan Lion Feuchtwanger, roman biçiminde yazdığı Brecht'in biyografisinde, "O, kendi kişiliğin- den gerçekten acı çekmişti ve hep kendinden kaçmak isterdi," dedik- ten sonra da, "toplumsal sevgi yö- nünden de yoksundu," diye ekler. Böyle kendi içinde parçalanmış ve hiç bir şeye inanmayan biri için maddeci dünya görüşü iyileştirici bir yoldu. Çünkü Brecht gibi, top- lum-dışı kişileri toplumla ilgilendi- ren ve gerçek toplum umudu veren bir düşünce düzeyiydi bu. Sonra ki- şinin kendinden fedakarlık etmesini gerektiren ve aynı zamanda (ilk Hristiyanlık döneminden bu yana) da ilk kez en çok bencil olmayan, özgeçiciliği savunan bir disiplini gerektiriyordu bu görüş. Robert Brus- tein, "Brecht'in Marx'çı öğretiyi ka- bulünde hemen hemen dinsel bir bağlanış var" der. Gerçekten de yazar, Marksçılığı kabul ettiği ilk dönemde dar ve katı bir görüş içi- nledi. Yıllar geçtikçe bu disiplini özümledikçe geniş ve yaratıcı yanı- nı da yapıtlarına getirdi. Böylece maddeci dünya görüşünün düşünce sistemi içinde, Brecht artık deliliği değil "deliliğe son vermeyi" kar- maşayı değil, "karmaşaya son vere- cek yeni bir düzenin savunucusu" olmayı benimsedi. Artık içgüdüsel ve duygusal çıkışlar yerine, bilinçli denetim onun varmak istediği nok- tadır. Bu evresinde yazdığı oyunlarda "anlaşma kabul" (Ein- verstaendnis) ve disiplin sorunu or- taya çıkar. Beden Öğreti Oyunu' nda (1928/9), havacılar tarihsel ge- rekliklik için kişisel duygularını ve bencilliklerini bir yana itme konu- sunda anlaşılır ve teknolojik geli- şim için yaşamlarını feda ederler.

DEVAMI YARIN

...VE BEHÇET NECATİGİL ŞİİRE SUSTU

Tedavi için Almanya'ya gönderiliyor

DEMOKRAT (Haber Merkezi)
Ayşe Yılmaz

Yakalandığı akciğer hastalığı nedeniyle bir aydır Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Hastanesi'nde tedavi alın- da bulunan Şair Behçet Necatigil, hükümet tarafından tedavi edilmek üzere önümüzdeki günlerde Alman- ya'ya gönderilecek.

Ünlü şair Necatigil, bir süre önce umarsız bir hastalığı yakalanarak tedavi altına alınmıştı. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Hastanesi'nde tedavi gören Necatigil'e doktorlar "Akci- gerlerinde kabarcıklar bulunduğu" teşhisini koymuşlardı.

Bir aydır tedavisi sürdüren Beh- çet Necatigil'in sağlık durumunda herhangi bir değişiklik görülmemesi üzerine doktorlar kendisinin Alman- ya'ya gönderilmesinin zorunlu oldu- ğunu bildirdiler.

Doktorların bir raporu üzerine Şair Necatigil'in Almanya'ya gön- derilmesini hükümet istedi. Necati- gil önümüzdeki günlerde Almanya- ya gönderilerek tedavisine burada devam edilecek.

NECATİGİL ARTIK ŞİİR YAZAMIYOR

Hastaneye kaldırıldığından beri eşi- nin başından ayrılmayan Emekli Öğretmen Huriye Necatigil şairin ilk günlerde hastaneye şiir deneme- leri yaptığını, ancak bir süredir şiir yazmadığını söyledi.

Necatigil'in hastaneye yatmadan önce yazdığı şiirlerinden birisini aşağıya aktarıyoruz:

KLİNİK OLAYLAR

Kiminin yolları arada Çıkmaza girer akıldan: Tutunduğu bir dalı Ansızın bıraktığından.

Yaşamaya kalkınca Bir başına desteksiz, Yeniden başkaldırır, Gerçeğe uzaklığından.

Kimi hayat acıdır Ve yalnızlık diyorsa, Bir korku denizinde Kara yalnızlığından.

Sağığına mağrur İnsanı çarpır kader Çok şey yarım hâlâ Yazılmadığından.

Behçet NECATİGİL

NECDET KALAY 28. SERGİSİNİ AÇTI

Necdet Kalay'ın 28.inci ki- şisel sergisi yarın Moda'da ki Cumalı Sanat Galerisi'nde açıl- lacaktır.

Necdet Kalay yirmiseki- zinci kişisel sergisini Bursa Everline ayırmıştır. Bilindiği gibi daha önce Bodrum Evleri'nin tabloların konu edinen Necdet Kalay bu konuda yurt içinde ve yurt dışında da büyük bir ün sağla- mıştır.

1973 yılında Zurich Dost- ları Galerisi'nde ilk dış sergisi- ni açan Necdet Kalay 1974 de State University of New York'da aynı yıl University Art Gallery ve 1976 yılında da Belçika La Louviere de açtığı kişisel sergilerle uluslararası bir üne kavuşan Kalay Anado- lu'yu Anadolu'nun evlerini, insanları tablolarında konu edinmektedir.

Necdet Kalay, Cumalı Ga- lerisi'de açtığı bu son sergisi 28 Aralık gününe kadar açık kalacaktır.

Başkan Tonguç faşist baskıların sürdüğünü söyledi Sansür nedeniyle Antalya şenliği bu yıl da iptal edildi

Antalya Film Şenliği bu yılda iptal ediliyor. Fotoğrafta Antalya Film Şenliğinin iptal edildiğini bildiren Belediye Başkanı Selahattin Tonguç görülüyor.

DEMOKRAT HABER SERVİSİ

Belediye Başkanı Selahattin Tonguç filmier üzerinde sürdürülen faşist baskıların sürmesi nedeniyle 1978-1979 film şenliğini iptal ettiklerini bildirerek bu baskıları aynı yönde sürmekte olduğunu ve bu baskıların hiçbir ummayorum. Bu yüzden 1979-1980 dönemi Antalya Film Şenliği birkere daha iptal edileceğini dedi.

Selahattin Tonguç, Antalya Film Şenliğinin Türkiye'nin uluslararası nitelikte tek film şenliği olduğunu belirterek şu açıklamayı yaptı: Siyasal iktidarlar sanatı korkutuyorlar. Bunun nedenleri açıktır. Eğmen güçler insanları ülkenin ve çağın sorunlarını kavramasını istemiyor. Bu yüzden sanatın üstünde yoğun bir baskı vardır. Halkın paralarıyla düzenlediğimiz bu festivale halkın sorunlarını sergileyen filmler sansür nedeniyle sokulamaz. Orta bizim acıyı yapmamız ne gerek vardır belli kişilerin gump oynaması çalıp söylemesi için Antalya halkının parasını kimseye sarfettirmem.

DiSK Sosyal-İş Eltaş işverenin fabrikayı kapatması yasadışı lokavttir

DEMOKRAT YURT
HABER MERKEZİ

DiSK'e bağlı Sosyal-İş Sendikası'nın toplu iş sözleşmesi çağrısında bulunduğu Bornova'daki Aletleri Pazarı A.Ş.'de tüm işçilerin işlerine son verilerek yasa dışı lokavt ilan edildiği

bildirildi.

Sosyal-İş Sendikası İzmir Şube Başkanı Sami Yüksel basına yaptığı açıklamada, kısa adı ELTAŞ olan işverenin işverenin lokavt ilanının yasa dışı olduğunu Bölge Çalışma Müdürlüğü kararıyla da kanıtlandığını belirtti.

Trabzon'da yakacak darlığı gittikçe artıyor

TRABZON (THA)

Kışın gittikçe bastırıldığı, havaların soğuduğu şu günlerde kent ihtiyacı olan kömürün ancak 2 bin tonunun gelebildiği geri kalan kömürün ise ne zaman geleceği ve halka dağıtılacağı konusunda ilgililer bilgi verememektedirler.

Kömür bulamayan halk fındık kabuğu için fındık kurma fabrikaları önünde uzun kuyruklar meydana getirmelerine rağmen halk fındık kabuğunda beklemelerine bulamamakta veya fabrika yetkilileri-

nin insiyatifi ile çok az miktarda almaktadır. Odunun tonu 4.500 liradan işlem görmesi, piyasada gazyagının bulunamaması halkın şaşkınlığını daha da artırmaktadır.

Öte yandan yakacak sıkıntısı çeken Trabzonlular ısına ihtiyaçlarını elektrikli ev aletleriyle karşılamaya çalışmaktadırlar. Elektrik voltajlarında meydana gelen düşüklük nedeni ve çok miktarda elektrikli cihazların yüklenmesinden sık, sık arızalar ve kesintiler meydana gelmektedir. Yakacak sıkıntısının ne zaman giderileceği ve yetkililerin bu konuda ne gibi önlemler alacakları merakla beklenmektedir.

Enerji Bakanlığına bağlı kurumlara yapılacak atamalar kesinleşti

HABER MERKEZİ
Enerji Bakanlığına bağlı kurumlara yapılacak atamalar konusunda kararların kesinleştiği bildirildi. Kararınameye göre, DSI Genel Müdürlüğüne kuruluşun eski Genel Müdürlerinden Timuçin

Tümer, TKİ Genel Müdürlüğüne eski Genel Müdürlerden Kutluhan Ömbay, TPAO Genel Müdürlüğüne, PETKİM eski Genel Müdürü Firuzan Ardic, TEK Genel Müdürlüğüne Enerji Bakanlığı eski Müsteşar Yardımcısı Aykut Tülümen getirildi.

İstanbul'da 40 lira olan ayva İzmir'de 5 lira

DEMOKRAT HEBER MERKEZİ

Bu yıl son derece bol olan ayva ürünü İstanbul'da 40 lira olan ayva İzmir'de 5 lira. Bu yıl son derece bol olan ayva ürünü İstanbul'da 40 lira olan ayva İzmir'de 5 lira. Bu yıl son derece bol olan ayva ürünü İstanbul'da 40 lira olan ayva İzmir'de 5 lira.

Beş dizel elektrik motorunun 4'ü arızalı Kelkit ilçesi 5.5 aydanberi karanlıkta

Gümüşhane'ye bağlı 10 bin nüfuslu Kelkit ilçesi 5.5 aydan bu yana geçen süre içerisinde elektrikleri yanmamaktadır.

Kelkit Belediyesi yetkilileri konuya ilişkin olarak THA muhabeirine ilçenin elektriksiz kalmasına neden elektrik dizel motorlarında meydana gelen arızadan olduğunu da belirlediler.

Belediye yetkilileri ilçe elektrik işletmesinin elinde bulunan 5 dizel elektrik motorundan 3 tanesinin tamamen arızalı olduğu bir tanesinin bazı parçalarında meydana gelen çatlamlar nedeni veriminin çok az bulunduğu, geri kalan 1 dizel motorun ise ilçeye elektrik vermede güçsüz kaldığını da açıkladılar.

1990'da dünya kömür üretimi 440 milyon ton

DÜNYA Bankası'nın yayımlanan kömür raporunda 1990 yılında kömür üretiminin, 440 milyon tona çıkması, artışı, Türkiye, Hindistan, Vietnam ve Yugoslavya'da yoğunlaşmasını beklendiği belirtilmiştir.

Dünya Bankası'nın konuya ilişkin raporunda, öteki madenlere verilen ağırlık nedeniyle son 20 yıl kömür arama çalışmalarının sınırlı kaldığı kaydedilmiş, düzenli jeolojik araştırma ve arama çalışmaları sonucunda gelişmekte olan ülkelerin geniş bir kömür kaynağına kavuşabileceği belirtilmiştir.

Kömür arama çalışmalarının genellikle çok uzun bir zaman aldığını söyleyen Dünya Bankası raporunda, Türkiye gibi birkaç kömür üreticisi dışında, gelişmekte olan kömür üreticisi ülkelerin üretiminin 1985'e kadar önemli bir artış beklendiği de ifade edilmiştir.

Mısır'a çay ihracı için anlaşma imzalandı

Demokrat(Haber Merkezi)

Mısır'a Satacağımız üçbin ton çayın anlaşması Mısır Ticaret yetkilileri ile Çay Kur Genel Müdürlüğü yetkilileri arasında imzalandı.

Çay Kur Genel Müdür Yardımcısı Sahin Balta yaptığı açıklamada üç bin ton çay satışı yapılacağını ve bu konu ile ilişkili olarak Mısır Hükümeti Ticaret yetkilileri ile anlaşma imzalandığını belirtmiş ve bu 'konu' da Mısır la yaptığımız ön görüşmeler sonuçlanmıştır. Yılda otuz ton civarında Mısır 'a çay satacağız. 1979-1980 yılı için varılan anlaşmaların ilk bölümü olarak üç bin ton çayı yola çıkardık.

Çay-Kur elindeki çay stoklarını dış satımla tüketmek için çaba harcamaktadır.

İlerici sendikalar pahalılığa karşı eylem yapacak

DEMOKRAT DIŞ

HABERLER SERVİSİ,
Bir süre önce Kıbrıs Türk Öğretmenler Sendikası ile Kıbrıs Türk Amme Memurlarının bir çatı altına gelerek kurduğu İlerici Sendikalar Federasyonu (KTFD) Başkanı Mustafa Çatay'a bir demeç vererek 31 Aralık 1979 tarihine kadar hayat pahalılığı ödemesinin ödenmesini ve sömürüyü sğariye indirici halk yararına gerekli önlemlerin alınmasını istedi.

Federasyon ayrıca aşım fiyat yükselmeleri nedeniyle haksız kazanç elde edenlerin vergilendirilmesini, kaçakçılığa son verilmesini fiyatların dondurulmasını vergi yasasının az gelirli lehine düzenlenmesini ve bankaların denetim altına alınmasını istedi.

SPOR TESİSLERİNDE HER GÜN YENİ BİR SORUMSUZLUK ÖRNEĞİ İLE KARŞILAŞILIYOR

Altunizade stadının duvarı nizami olmadığı için yıkıldı

Altunizade spor sahasının duvarları, araziye tecavüz ettiği için yıkıldı.

Gün yok ki bir savurganlık örneği ortaya çıkmıyor. Çim saha diye geçen bu zeminde çim bulmak mesele olurken, merkezde dışarda binbir zorlukla örülen duvarları, sorumsuzluğun bir sonucu olarak yıkıldı.

Altunizade'nin etrafını tribünlerin çevirdiği bir duvar dışında bölge tarafından savurganlığın bir örneği yapılarak, bir sıra daha duvarla çevrilmiş ancak, daha sonra yapılan şikayet üzerine, uzmanların işe el koyması sonunda, saha etrafındaki duvarlar yıkılmıştır.

HARCANAN PARA SAVURGANLIĞIN BİR ÖRNEĞİ

Her işi bir kaç kez yapmayı adet haline getiren yetkililer, yeni yapılan duvarları tekrardan yıktırıp, yaptırması. Amatörler için kayıp oluyor. Amatörlerin üvey evlat muamelesi gördüğü sporumuzda ilgililer, bütün yolsuzluklarda, hep bu üvey evlattan kesme yoluna gidiyor.

Yıkılan duvar, harcanan paraların sorumsuzluk örneklerinden bir yenisini daha vurguluyor.

VERİLEN YUZDE 12
LER-BÜYÜK
KULÜPLERİN
KASASINDA

Bilindiği gibi, yönetmeliklerde İnönü Stadı dahil, bütün sahaların amatörler için açık olduğu görülür. Ne var ki, bu yalnızca kağıt üzerinde kalmaktadır. Birde, amatörlerin, lig maçlarından hisselerine düşen yüzde 12'lik payları vardır. Ancak, amatör kulüpler, bu parayı da üç büyük kulübün onayı olmadan alamamakta ve bu para bloke edilmektedir. Bu paranın verilmesi, ne Bakanlığın ne de başkanının elinde olmayıp, yalnızca üç büyük kulübün rızasıyla olmaktadır. Yani, spor-

muzu federasyonlardan çok üç kulüp tarafından yönetiliyor.

Beşiktaşlı futbolcular bir çalışma sırasında görüşüyor.

Beşiktaş tarihinin en kara gününü yaşıyor

DEMOKRAT (Haber Merkezi)

Hamdi Serpil Tüzün, "Beşiktaş tarihinin en kara gününü yaşıyor. Bunun sorumlusu da ben ve futbolcularım" demiştir.

2-1 yenilerek kupaya veda etmesinden sonra soyunma odasında açıklamada bulunan Beşiktaş Teknik Direktörü Hamdi Serpil Tüzün, "Beşiktaş tarihinin en kara gününü yaşıyor. Bunun sorumlusu ben ve futbolcularımdır" demiştir. Tüzün konuşmasına şöyle devam etmiştir:

"Taraftarlarımızı üzdüğümüzü biliyoruz. Beşiktaş tarihinin en kara gününü yaşıyor. Bunun sorumlusu ben ve futbolcularımdır. Kendimizi affettirmek için ligde başarılı olmaya çalışacağız. Bundan sonraki çalışmalarımız hep bu doğrultuda olacaktır. İlk saniyelerde yenilen gol futbolcularımızı şaşırttı. Kemal Kılıç orta sahamızın en verimli elemanlarıdır. Ancak ben oyun düzenimizde değişiklik yapmak amacıyla onu çıkardım. Taraftar bunu yanlış anladı. Oyun düzenimizdeki değişikliği gerçekleştirecek zaman yetmedi. Ve kupaya veda ettik.

İSTİFA SORUNU

Öte yandan bir taraftarın istifayı düşünüyör musunuz şeklindeki sorusuna cevaplandırırken de Tüzün şunları söylemiştir:

"Görevimi tam olarak yapamadım, işimi yarım bırakmak istemiyorum. Ancak sorunu yönetim kurulumun vereceği karara büyük ölçüde bağlıdır.

LÜLEBURGAZLILAR SEVİNÇİNDE

Bu arada Beşiktaş gibi güçlü bir rakibi kendi sahasında yenerek Türkiye Kupası'nda üçüncü tura geçen Lüleburgazspor'un soyunma odasında da tam bir bayram sevinci yaşandığı görülmüştür. Lüleburgazlı taraftar, futbolcu ve idareci katabahğı birbirlerine sarılarak sonucu kutlamışlar, "uzak ihtimali gerçekleştirdik çok sevinçliyiz" demişlerdir.

ÖZGERMİ "G.SARAY KUPADAKİ BAŞARISINI LİGDE DE SÜRDÜRECEK" DEDİ

Haber Merkezi

DEMOKRAT

Süha Özgermi kupadaki başarımıza bu gün de ordu spor karşısında tekrarlamak istiyoruz demisti galatasaray kulübü genel sekreteri süha özgermi. çarşamba günü oynanan galatasaray-Bursaspor maçından sonra sarı kırmızı ekibi net bir galibiyet elde ederek tur atlamasını memnuniyetle karşıladıklarını belirtmiş ve kupadaki başarımızı bu gün ordu karşısında da tekrarlamak istiyoruz demisti.

Özgermi sözlerini şöyle sürdürmüştür: Simdi yine lige dönüyoruz. Aynı başarıyı bu gün ordu karşısında da tekrarlama ümidi ile sahaya çıkacağız.

GÜNEŞİ GÖRMEDEN ÇATIKTA
AĞILARINDA FENERLER
YEDİ KAT YERİN DİĞİNE KİRAR
KANALLAR AÇAR KOLLARI
TUNELLER AÇAR KOLLARI

YERİN ALTINDA
YERİN ALTINDA ŞEHİRLER
YERİN ÜSTÜNDE ŞEHİRLER
KURULUR KOLLARIMA

ZONGULDAK KÖMÜR HAVZASINDA KENTLEŞME VE YERLEŞME SORUNLARI

Engin ERKİN / ZMA Planlama uzmanı

Zonguldak Metropolitan Alanı; Zonguldak, Kozlu, Kilimli ve Çatalağı yerleşmelerini kapsamaktadır. Zonguldak Metropolitan Alanı dört ayrı yönetim biriminden oluşur, ancak istatistiklerde yalnızca il merkezi ele alındığında; bu dört kentün bir arada iken, dana 1900'lerde 100 bini aşmış bir nüfusa sahip olduğunu pek kimse bilmez. Şu sırada da Türkiye'de onbirinci büyük kentsel alanı oluşturmaktadır. Buna rağmen Zonguldak Metropolitan Alanı, 1970'lere kadar bir bütün olarak ele alınmamıştır, oysa pek çok karmaşık problemler içindeydi. Günümüze kadar, kömür üretiminin daima önde tutulmuş ve birçok altyapı ve ulaşım kararlarında kömür üretimine dönük bir yol izlenişle dolayısıyla; ekonomik yapı çeşitlenmesinin başladığı dönemlerde bile, hizmet yatırımlarının da yapılması gerektiği halde 100 binlere varan, sonra da aşan bu nüfusun ihtiyaçlarını karşılayacak hizmetler ele alınmadı. Daima tek tek ele alınan problemlere bir bütünlük içinde çözüm aranmadan, ülkenin tek taşkömür üretim bölgesi olan bu yerde çalışanların çeşitli sorunlarına uzun boylu değinilmeden günümüze kadar gelindi.

Kömür üretiminin başlamasından günümüze kadar, bu alanın nasıl bir gelişmeler dizisinden geçtiğine kısaca değinmek istiyorum. Gerçi bu konuya kısaca değinmekten çok, bazı olayların nedenlerini ve sonuçlarını ele almak gerekiyor.

HAVZANIN OLUŞUMU

Bundan 157 yıl önce kömür işletilmeye başlandı. O zaman Osmanlı Devleti yabancı devletlerin, Avrupalıların mali vesayeti, kontrolü altına girmişti. Dolayısıyla, işletme kararları yabancı çıkarlar doğrultusunda gelişti. İlk önemli istihdam kararı Bahriye Nezareti devri olarak anılan dönemde alındı ve işte o zaman Zonguldak kömür

havzası içinde "çevre-merkez" ilişkileri başladı. Ereğli Lirası sınırları içinde yaşayan çalışma çağındaki erkek nüfus belirli dönemlerle değişerek, kömür madenlerinde çalışmaya mecbur tutuldu. O dönemde gene ilk olarak düzenli hammadde sağlama kararı alınmıştı. Maden direği gene çevreden, çevredeki orman kaynaklarından ve bu kaynakları işleten köylerden sağlanacaktı. Bu dönem, işçilerin düzenli istihdamı, ücretleri, sağlıkları, yatma ve yemek imkanlarının sağlanması açısından getirilen koruyucu kararlar dolayısıyla da önemlidir.

1892'lere doğru, o zamana kadar yalnızca Bahriye'nin kullanımına verilen kömürün yurt dışına ihracına da izin verildi ve yabancı şirketlerin birbiri peşine havzada yoğunlaşması bu karardan sonra ortaya çıktı. Ancak o zaman çevreden sağlanan işçi sayısı üretime yetiemedi. Dolayısıyla çevre sınırları dışından da işçi temini konusundaki baskılar giderek yoğunlaştı ve 1900'lerde Ereğli Lirası dışından işçi temin etmek için izin çıktı, işte ilk göç bu zamanlar başladı. Ereğli Lirası dışından gelen bu ilk göçün yarattığı barınma istemi, ocak çevrelerinde; nerede ocak, orada yerleşme biçiminde sonuçlandı. Ocak çevrelerindeki bu yapılaşma, üretim tesislerinin yapımını zorlaştırmaya başlayınca 1910'da, miri toprakların bundan böyle imar ve ihya yoluyla özel mülke geçemeyeceği, bina yapımının yasaklandığı ve 1900 yılı esaslı tapular geçerli olmak üzere, tüm arazinin devletin hüküm ve tasarrufunda kalacağı kararı çıktı. İşte bu karar günümüzde de geçerli olan ve Zonguldak Metropolitan Alanı'nın en büyük özelliklerinden birini oluşturan mülkiyet rejimini ortaya çıkardı. Öyle ki, son yıllarda ülkemizde kentleşmenin, kentsel gelişmenin, planlı gelişmenin en önemli aracı olarak savunulan kamu arazisinde kentleşme, kentsel toprakların kamu elinde olması yolundaki çabalar yanında; ZMA, zaten % 73 oranında kamu-

nun olan arazinin, hem de satışa konu olmayan cinsten kamu arazi-si varlığının yararlarını üzerinde taşımaktadır.

Söz konusu edilen bu kararın yapı yasağı hükmüne rağmen, iş yerine yakın barınma yeri seçme kuralı da günümüze kadar geçerli olmuştur. Nüfus giderek büyümüştür. Zonguldak; önce ilve, cumhuriyet döneminden sonra da il merkezi olarak, çevresinin merkezi işlevlerini barındırmasına ek olarak bir takım idari işlevler de yüklenmiştir.

Zonguldak'ın ekonomik yapısı; üretimin esas olarak tarımdan başlaması, tarım ürünlerinin dağıtımı ve işlenmesiyle yeni üretim eylemlerine geçilmesi aşamalarından geçmemiştir. Zonguldak, tarımsal üretime dayalı bir ekonomik çevre içinde merkezlik yapmamıştır. Zonguldak, direkt olarak sanayinin, maden çıkarımının fonksiyonu olarak gelişmiştir. Ve büyük altyapı sirtünmelerine rağmen de çevresiyile birlikte bir bütün oluşturmuştur.

ZONGULDAK METROPOLİTEN ALANI'NIN GELİŞMESİ

Zonguldak Metropolitan Alanı'nın bugünkü ekonomik yapısını ve yerleşme yapısını ortaya çıkaran asıl etken, 1945'lerde alınan, maden işletmeleri yoğunlaştırılması kararıdır. 1940'larda havzadaki tüm kömür işletmeleri devlet tekeline alınmıştı. Dünya kömür krizi sonucu o zaman işletme sayısı 17 ocağa kadar inmişti. Devletleştirilmeden sonra işletmelerin birleştirilmesine ve II. Dünya Savaşı'ndan sonra da 1945 amanaşman programıyla çok dağınık olan ocakların ve lavvarların sayısının azaltılarak, üretimin yoğunlaştırılmasına geçildi. Bu tarihten önceki 11 lavvarın yıkama artığı olan işletleri her tarafta görebiliyoruz, üzerlerinde de yerleşmeler bulunmaktadır. Ocak sayısının 6'ya, lavvar sayısının 3'e indirilmesi, ilmanın yapılması; sosyal tesislerin, işçi ve memur lojmanlarının yapılması, bir yanda EKL'nin organizasyonunu çok yönlü bir yapıya çeviren, yerleşme biçimi de bu yeni işyerlerinin konumuna paralel olarak bugünkü serpiştirilmiş, dağınık halini almaya başladı. Kömürün girdi olduğu ağır sanayinin peşpeşe çevrede yer alması, bunun ötesinde çevrenin önemli bir doğal kaynağı olan ormanların işletilmesi ve giderek imalat sanayine geçilmesi ile çevrede yeni üretim ilişkileri ve yığınların ortaya koyduğu tarımsal taleplerden ötürü pazar ilişkileri gelişti. Sık sık değindiğim ulaşım kanalları eksikliğine, bu büyük sirtünmeye rağmen, şehirleşme derecesi de yüksek olan bir sosyo-ekonomik bütün ortaya çıktı. Zonguldak il, izleyebildiğimiz yulara göre, hiç bir vakit göç veren bir il olmadı. Daima, köyleri de dahil olmak üzere, çevresinden, il dışından göç alan bir yer oldu.

Göç eden nüfus nereye yerleşti, yerleşmeler hangi koşullarda ortaya çıktı, 1960'larda 100 bin olan ZMA nüfusunun barınma ihtiyacı nasıl karşılandı? 1963'te başlayan planlı dönemde, daima iktisadi büyüme esas alındı, sosyal hizmet yatırımlarından sayılan konut sektörü, hiç bir vakit kamu tarafından üstlenilen bir politikaya sahip olmadı. Kamu konut yatırımları, toplam kamu yatırımları içinde % 1,5 oranında bir düzeyde kalmaktadır. O zaman ZMA'nda nasıl daha önceleri çevreden maden işçisi temini sırasında bir takım aracı fonksiyonlar devreye girmiş idiyse, barınma yeri sağlama sırasında da bir takım aracı mekanizmalar işlemeye başladı. Kamu arazisinin, bazı çevrelerce sahip olunarak, barınma ihtiyacını gidermek isteyenlere satılması; ayrıca yapı malzemesi sağlamada da veresiyeye ve taksit sistemlerinin geçerli olması, bugün ZMA'nda kamu eli ya da yardımıyla yapılmamış olan konut sayısını toplam konut içinde % 80 oranına getirdi ve sahip olduğu evde oturanların % 50 oranına varmasına yol açtı. Bunların % 60'ı evlerini kendi emekleriyle ve çabalarıyla yapmıştır, üçte biri de henüz borcunu ödemediştir. Gene aynı zamanda biliyoruz ki ev sahipliği, düşük gelir gruplarında orta gelir gruplarına göre yüksek orandadır.

Bu gelir grubunda, aylık net aile geliri 1.000 TL'na varmıyor (1973 yılı 1.000 TL'dır bu), ama konut sahipliği oranı diğer gruplara göre daha yüksek oluyor. Bu taksitli, veresiyeli sistem içinde arazi temini de yukarıda değindiğim gibi, kamu arazisinin sahiplenilip, parselenip satılmasıyla sisteme dahil oluyor. Barınma ihtiyacı, bu mekanizma içinde giderilmeye çalışılıyor. Kamunun arazi stokuna rağmen, diğer büyük kentlerimizinkine benzer mekanizmalara yaklaşıyor.

BUGÜNKÜ DURUM

Zonguldak Metropolitan Alanı'nın yerleşme biçimini etkileyen ana faktör, kömür tesislerinin yeridir demektir. Kömür tesislerinin yeri de zaman içinde çok kere rasyonel metodlarla seçilmiştir. Kömür işletme idaresi de yanlış arazi kullanışlarından kaçınmamış durumdadır. Bu, yerüstü tesisleri açısından son derece önem kazanmaktadır. Bu kararlarda çok kere sektör ekonomisi de düşünülmüş, sektörün iç ekonomisinde de bozukluklar ortaya çıkmıştır.

ZMA'ndaki bu parçalı gelişmenin örneklerini bazı rakamlarla vermeye çalışayım. Bugünkü konut sayısının yarısı, 1973'e kadar maden tasmanına uğramış alanlarda yer alıyor. Çok engebeli arazide yüksek eğim ve heyelan da ortaya çıkabilmesine rağmen, yerleşmeler gene bu gibi alanlarda ve % 20 oranıyla da orman alanları içinde bulunuyor. Kömür sektörünün de tek yönlü, yani sektör maliyetini en aza indirici yönde kararlar alması örneğin, lavvar projelerinin yıkama artıklarını, işletleri denize dökmeyi öğören bir biçimde ele alınış, daha önce belirttiğim yanlış arazi kullanışlarıyla birlikte, çevrede doğa tahribi de yaratıyor. Ormanlardaki yerleşmelerle de doğa tahribi-kaynak tahribi diyebileceğimiz oluşumlar ortaya çıkıyor.

Bütün bu karmaşık sorunların çözümleri bulunabilmektedir. Bunların bir bütün içinde ele alınıp, geleceğe dönük çözümlerin ortaya atıldığını biliyoruz. Bugün önemli olan, ZMA planlamasının bu çözümlerini sonuçlandırıcı bir takım idari kararların birbirini izleyebilmesidir. Ümit edelim, istenilene en yakın sonuçlara, bulunulan sınırlı koşullar içinde bile ulaşılabilir çabası gösterilsin...

ÇOCUK GAZETESİ

Ezoptan masallar

TABANSIZ SÜRÜ İLE YÜRÜYEN TILKI

Bir tilki sürüsü bir su boyuna toplaşmış, su içmek dilemişler. Ama gelin görün ki, su, köca bir akar su! Harıl harıl akıp tilkilerin gözünü karartmış korkudan. Yürekleşip sokulamamışlar suya bir türlü. "Ha..." demişler, "ho..." demişler, biri olsun korkudan suyun yanına varamamış. Bir babayığit gidiverdi mi, kolay; arkası çorap sokuğu gibi gelecek, öbürleri de yüklenenecekler.

Biri, bakmış olacak gibilerden değil.. Tepesi atmış hemen: "Yuf bel!" demiş. "Ne bu sizin yaptığınız? Ayıp ayıp! Herkes kaltaban mı yani?"

Kendisinin böyle olmadığını göstermek için suya atılmış, su da almış götürmüş onu, sürümeye başlamış. Kıyıda tilkiler çığışmışlar:

"Hey, nereye nereye? Dön gel, bize korkusuzca nerden su içebileceğimizi göster, hiç olmazsa bu iyiliği yap!..."

Sudaki, hiç bozuntuya vermeden: "Olur, olur!..." demiş. "Yalnız bunu şimdi yapamam. Kentte acele görülecek bir işim var. Hemen onu bitireyim, dönüşümde bu dediğinizi yapıveririm size, hiç kaygılanmayın!..."

Tilkinin dediği de, yaptığı da boş caka tabii. İnsanoglu da böyledir. Tilkî gibi yapar, gösteriş olsun diye aptalca işlere atılır. Gûya çevresinde en akıllı, en yürekli kişi diye kendini kabullendirecek! Oysa, güvenli olmadan hiç birşeye girmemeli, atılmamalı da.. En akıllıca davranış odur.

programı

17.00 Haberler

17.05 Flipper

17.30 Tatlı Kahramanlar

18.00 Küçük ev

18.45 Dış Kaynaklı Müzik

18.55 Taşdevri

Fred'in Teksaslı kuzeni uzun bir yolculuğa çıkacağı için çiftliklerine ve topraklarına Fred'in göz kulak olmasını ister. Fred ile Barney çevreyi dolaşırken yollarını kaybederler ve terk edilmiş bir kasabaya gelirler. Kasabada bir film çekimi yapılmaktadır. Uyamk yönetmen dostlarına belli etmeden, onları da oyuna katarak bir kaç filmin birden çekimini tamamlar.

19.10 Kaptan Onedir

20.20 Enerjinin Fatırası

Konutlarda ısı veriminin yükseltilmesi için gerek kaloriferlerin gerekse, sobaların yakılmasında dikkat edilmesi gereken hususlar anlatılacak.

20.30 Haberler

21.15 Beş Dakika

Günümüzün yaygın hastalığı:

RÜŞVET

Alp Öyken ve İlyas Aksu'nun rol aldıkları kısa oyunda dar gelirli bir vatandaşa rüşvet teklif edilir. Vatandaş vicdanı ile baş başa kalarak, teklif edilen parayı, almak ya da almamak konusunda düşünür. Sonunda kendisi için en uygun kararı verecektir.

21.20 İbîş'in Rüyası

Nahit, Nuran Tiyatrosu'nda başarısını sürdürmektedir. Ama evde kıskançlık nedeni ile karısı Vedia ile sık sık tartışmak zorunda kalır. Oyunlar halk tarafından sevilir ve tutulur. Ama Nahit seyerek evlendiği karısı Vedia'dan ayrılmaktan başka bir çözüm bulamayacaktır.

22.00 Zaman Zaman İçinde

Kim Ne Söyleyecek:

"Zaman Zaman İçinde"nin bir ayki sanatçılarından dinleyeceğimiz şarkılar işe şunlar:

* Ajda Pekkan: Ayrılık Yaman Kelime. * Recep Kaymak k ve Saadet Sun: Avere Mu:

* Mualla Gökçay: Bir Defa ve Varsın Gönülüm Aşkınla Harap Olsun.

Durul Gence orkestrası ile "Ankara" adlı bir lenstrumantal parçayı piyanoda Ümit Eroğlu elektrok gitarla Bekir Küçükay, elektrobasta Melih Şekir ile sunarak Ayrıca "Bana Kim Ağlar" adlı parçayı tek başına söyleyecek. Rana Alagöz ve Selçuk Alagöz "Atamam Ben Kalbimi" Necati ve Hakkı Coşkun kardeşler Türk Halk müziğinde bir potbori sunacaklar sizlere.

27 Kasım Salı günü Orkut Stüdyosu "Orkut", olalı böyle çekim ve böyle bir ün yaşamadı. Kulis taklîm tıklîm dolu. Makyaj odasında makyaj yapacak yer yok. Sanatçılar, sanatçılar.. Her odadan her köşeden bir sanatçı çıkıyor. Kimi giyiniyor, kimi makyaj için sıra bekliyor. Zengin bir kadro nefis bir dekor. İşte bu gece izleyeceğimiz "Zaman Zama n İçinde" böyle yayınlandı.

23.00 BARETTA

Her türlü kanunsuz işlerin yapıldığı bir gazi-noya kamt bulabilmek, için bir kadın polis yerleştirilir. Ancak kadının polis olduğu kısa sürede ortaya çıkar ve kadın öldürülür. Bu kez işe Baretta karışır. Tüm kanunsuz işlerin kanunları, şebekenin şefi durumunda olan gazinonun patronu kadının odasındaki kasada saklıdır. Baretta kasadaki değerli bilgileri ele geçirmek için harekete geçer.

23.45 HABERLER